

КИШОНИ

за заљубљене

Најлепше сатире
за амбициозне почетнике

од
7 до 77

Наслов оригинала :
Ephraim Kishon,
KISHON FUR VERLIEBTE
Herzliche satiren fur Anfanger und Fotgeschrittene

© Copyright by Ephraim Kishon 2002
© Copyright za srbiju i crnu goru Ip Book

obrada: Lena
www.balkandownload.org

Ефраим Кишон

КИШОН ЗА ЗАЉУБЉЕНЕ

Најлепше сатире
за амбициозне почетнике

Превод:
Златко Црнковић
Саша Новак
Омер Лакомица

 izdavačko preduzeće
book d.o.o.

Београд, 2010.

ИЗИ БИ СЕ ЖЕНИО

Када ме је угледао, Шимон се растопио од среће јер се управо тог дана селио у нову собу, мали му је имао богиње^{1}, жена му је отишла да асистира некој крави која се скањивала да се отели, а он је морао хитно у трпезарију на пленум који ће расправљати о случају лудог Изија, човека који им је већ неколико дана пио крв захтевајући да му се да четири стотине фунти, иначе ће бити свашта.

– А шта ће кибуцнику новци? – упитао сам Шимона, трчећи поред њега у трпезарију.

– Да си купи жену – одврати ми сељачки директно Шимон, иначе благајник кибуца. Затим ми у трку исприча ту невероватну причу.

Дакле, кибуц је Лудог Изија поставио за набављача, па се он тако, у том својству, нашао у једном суседном селу и тамо се до ушију зателебао у младу Јеменку по имену Хефзиба.

То што се он презивао Краус а Хефзиба Хабивел, није му ни најмање сметало. Стао је пред брадатог господина Хабивела и изнео му своје надасве часне намере према његовој кћери.

Отац запрошене девојке одмах је тој молби дао своју безрезервну подршку, штавише, с обзиром на момкову незрелу младост, затражио је за кћер само четири стотине фунти (у готовом)^{2}.

Изи се забезекнуо, али му је стрпљиви старац објаснио да он, као отац, има право на надокнаду за оно што је инвестирао у своју кћер, плус одређене камате (за ризик којем је био подвргнут уколико би му кћерка умрла или побегла од куће). Да скратимо причу, Луди Изи је обавештен да ту нема ценкања и с тим се вратио у кибуц.

Сад, градском човеку је лако у таквом случају. Лепо узме стамбени кредит, или прода бакин накит, или ударнички ради прековремено, или почне да фушери, или мазне паре из благајне.

Али, шта да изведе човек из кибуца? Нема шта да прода осим своје чисте савести која, у најбољем случају, може да му донесе 50–60 фунти. Зато он мора да се обрати секретаријату кибуца да му да лову којом ће да купи жену.

Након расправе од свега неколико минута, секретаријат је одбио захтев Лудог Изија као нереалан, из три разлога: а) жена се не купује за паре; б) не живимо у каменом добу; ц) ко је икада чуо за тако нешто?

С друге стране, секретаријат је одлучио да ступи у контакт са већ споменутиим Хабивелом и објасни му по кратком поступку сву безумност његовог захтева.

Тако су секретар кибуца и председница социјалног одбора посетили старог Јеменца, па су се непуна два дана касније вратили и рекли да... искрено речено... ако се човек задуби у срж проблема... посматраш ли с Јеменчевог становишта... мораш признати да захтев старог Хабивела није баш безвезан – али је цена апсолутно претерана! (За четири стотине фунти добијеш краву музару или дизел–пумпу, забога!)

На то се Луди Изи ужасно разгаламио и затражио да му се Хефзиба сместа купи или ће он, животом се куне, да напусти тај

скуп бедних шкртица и пресели се у суседно село, где ће да се бави узгојем цвећа и започне нов живот.

Руководиоци кибуца покушали су да га умире, рекли су му да се мало стрпи, до врага, па су сазвали хитан састанак на који је сада журио Шимон са мношћом.

Атмосфера је била напета. Мушкарци су заузели положаје у првим редовима, жене су стајале уз зидове и плеле дебеле џемпере, а деца нису хтела да сиђу са прозора и оду у кревет. („Хоћеш да добијеш по гузи?“ „Да, хоћу да добијем по гузи!“) У злокобној тишини, говорници је приступио секретар кибуца.

– Хаверим^{3} – почео је – ми се овде налазимо пред до сада нечувеним проблемом. Изи тражи четири стотине фунти јер толико кошта његова млада. Сви знамо да је Изи стари члан колектива и добар радник. Зато предлажем да му се тај трошак одобри донацијом од две стотине фунти и кредитом од две стотине фунти на двадесет година.

На то је Луди Изи скочио на ноге.

– Мени не треба никаква ваша милост, смрдљивци! Женидба је биолошка потреба и зато ме третирајте као болесника. Је ли јасно?

– Само час! – прекинула га је председница социјалног одбора.

– Ако је тако, зашто се ти не би лечио неком џуром из нашег кибуца?

– Тако је! Тако је! – прихвати скуп плетиља у последњим редовима.

Сада је Изи помахнитао.

– Хоћу жену са стране! – загрмео је. – Нећу ни да чујем за ове што се деле бадава. А нећу ни јефтинију од четири стотине фунти! Или тако – или никако!

Секретар је нервозно лупао шаком по столу.

– Хаверим, хаверим – рече – ово је емоционална криза коју ваља решити надљудским жртвама. Зато предлажем да кибуц повећа донацију на две стотине педесет фунти, а остало да се скупи од добровољног прилога.

– Мало морген! – гракнуле су жене. – Ни кинте! Нека дигне кредит код Емемефа! У том пресудном тренутку благајник Шимон затражио је реч и поставио једноставно питање: нека

уважени секретар тачно каже са којег би рачуна дигао предложених две стотине фунти! Секретар је почео нешто да мумла о свакојаким могућностима... наћи ће начина... настојмо да решимо проблеме један по један... и тако даље.

– Можда из Фонда за развој? – добацио је неки добронамеран члан, али су му предлог дочекали урнебесном дреком.

– Ни случајно! –загрмела је гомила. – Зар због такве трице да угрозимо сигурност наше деце?

Изију је прекипело.

– А шта је са мојом децом? – распалио се. – Зар она немају право да се роде?

– Молим вас, *хаверим!* – Секретар је лупао по столу.

– Мора да се пронађе неки излаз. Молим... молим те, Изи, немој да ме погрешно схватиш, можда... можда бисмо могли да узмемо новац из... из Фонда за стоку... не прекидај ме, Изи, ево, случајно баш планирамо да купимо... једну... једну краву...

– Убицо! – одјекнуо је скуп мајки. – Како се усуђујеш! Играш се са здрављем наше деце! Отимаш им млеко из уста!

Расправа је запала у ћорсокак. Ван себе од беса, Изи је устао и гласом дрхтавим од узбуђења затражио да му се новац створи до сутра у подне, макар за то морали да продају пет–шест цура из кибуца, иначе ће им се тако осветити да ће се сви кајати.

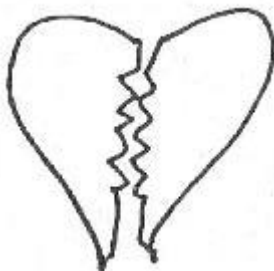
То је Шимону дало идеју за могућу солуцију – предложио је да се формира Фонд за жене, у који би сваки неочењени мушкарац уплатио по двадесет до педесет фунти за своју будућу невесту, већ према тежини или неком другом критеријуму.

– *Хаверим* – рекао је секретар закључујући састанак – та идеја чини ми се добра, само бих молио дотичне да своје невесте, по могућности, одаберу међу девојкама нашега кибуца, а ако већ пошто–пото хоће неку са стране, нека нипошто не пристају на такве астрономске цене.

Тако смо се разишли. Није још било пет када сам коначно легао, а непуна два сата касније кренуо сам комбијем кибуца у мирољубиви Тел Авив и његово величанствено спокојство.

ТЕЖАК УДАРАЦ СУДБИНЕ ПОТОМКУ ВЕЛИКОГ СВЕШТЕНИКА

Иако Јанкела нисам никада пре видео, упропастио сам му будућност и породичну срећу у року од свега неколико минута.

Почело је тако што ми је такође сасвим непозната жена четрдесетих година дошла у стан и обасула ме бујицом речи које ни садржајно ни стилистички нису биле беспрекорне.

– Опростите драги господине што вам овако упадам иако једва да се познајемо али ја се управо спремам да се удам за Јанкела али ви не знате да сам се ја растала са својим првим мужем зашто није сад важно пио је и даривао друге женске а Јанкел не пије и лепо зарађује и не петља се у политику и већ је дуго у овој нашој земљи и има јако добро место у текстилној бранши и жели да има дете али брзо не може више дуго да чека уосталом није више у цвету младости али још увек јако добро изгледа иако нема ни длаке на глави а има чак и стан не знам право где али нас морате свакако посетити и сигурно ћете нам учинити ту малу услугу зар не?

– Ја вам, драга жено, од срца желим све најбоље – рекох. – Нека вам Бог благослови брак. Нека вам донесе мир за којим жуди свеколико човечанство. Шалом, шалом, и јавите се још који пут!

Хвала вам лепо пуно вам хвала али ја сам вам заборавила рећи да Јанкел овде нема пријатеља осим два-три староседеоца који не могу пред рабином да посведоче да Јанкел није никада нигде био ожењен а ви нисте још тако дуго у овој земљи и ви сте новинар и то је јако добро јербо онда можете да сведочите...

– Добро – рекох – написаћу вам два–три ретка.

– Али то знате ништа не вреди један нам је Јанкелов пријатељ већ послао писмено сведочанство неки стари дечко и то још на папиру од Пепси–Коле из Америке јербо он тамо живи али нам је рабин рекао да се само усмени исказ признаје и да мора неко лично да дође и ја вам унапред захваљујем на вашој доброту ја иначе обожавам ваше приче задња вам није била додуше богзна шта дакле сутра ујутро у девет сати испред мале кафане или још боље у самом рабинату а сад опростите морам да идем ја се зовем Шуламит Плони било ми је драго.

Ја генерално не волим ником да чиним услуге јер увек изискују превише труда. Али овога пута сам имао осећај да морам да помогнем овом пару који се воли. Осим тога, морам да признам да сам се мало и уплашио госпође Шуламит Плони. Зато сам сутрадан ујутро био тачно у девет сати у Врховном рабинату, где ме је већ нестрпљиво чекала ћелава људескара.

– Јесте ли ви сведок? – упита ме.

– Погодили сте.

– Пожурите. Већ су нас звали. Шуламит само што није стигла. Тражи на улици још једног сведока. Све укупно потрајаће тек минут–два. Морате само да кажете да ме познајете још из Подволоциске и да никада нисам био ожењен. То је све. Пука формалност. Је ли то у реду?

– Јесте. Реците ми само, онако у поверењу, стварно никада нисте били ожењени?

– Никада у животу. И овако сам увек имао брига преко главе.

– Е, то ми је драго. Али то место које сте споменули, ја уопште не знам за њега...

– Па ви сте новинар, зар не? Испричајте било шта. Реците да сте једанпут писали репортажу о Подволоциском и да сам вам ја годинама помагао у том послу.

– Е, то нам неће поверовати.

– Зашто неће? Зар мислите да овде ико зна шта је то уопште репортажа?

– Па, добро. Али сада сам већ и заборавио како се зове тај град чије име почиње на слово П...

– Ако вам је тешко да упамтите то име, онда реците да се познајемо из Бродија. И то вам је једно место у Пољској.

Броди ми је било лакше да упамтим. Требало је само да се сетим Јошке Бродија који је у основној школи седео у клупи иза мене.

Јанкел ме је још једном замолио да поновим то име, а онда се умирио и обавестио ме, за сваки случај, да се он презива Кухарчек. Нисам ни слутио да му је у то време судбина била већ запечаћена.

Онда је дошла Шуламит Плони и стварно довукла са собом другог сведока. Након што сам прописно ставио шарену мараму на главу, одвели су нас у рабинову собу. Рабин је био брадат, достојанствен патријарх с невероватно дебелим наочарима и још дебљим ашкеназијским акцентом. Срдачно ме је поздравио. Очито је мислио да сам ја млада. Пошто сам га исправио, унео је податке о брачном пару у позамашну књигу и поново се обратио мени, као да је наслутио да сам ја најслабија карика у том ланцу.

– Колико већ дуго, синко, познајеш младожењу?

– Тридесет шест година.

– А јесте ли икада, макар и на краће време, били у лошим односима?

– Никада, ниједног тренутка.

Све је ишло по плану. Рабин је мирно примио име града Броди, није знао шта је то репортажа, све је лепо унео у књигу и још једанпут ме упитао:

– Ти, дакле, синко, можеш да посведочиш да младожења није никада био ожењен?

– Никада.

– И добро га познајеш?

– Лагао бих када бих рекао да бих могао и боље да га познајем.

– Онда ваљда знаш, синко, потиче ли можда из коханитског рода?

– Наравно да потиче. Како да не!

– Хвала ти, синко. Спречио си велику несрећу – рече ми рабин и заклопи књигу која је лежала пред њим.

– Овај човек не сме да се ожени овом женом. Никада не сме ниједан Коен, потомак великог свештеника, да ступи у свети брак са разведеном женом.

Шуламит Плони бризну у хистеричан плач, а Јанкел ме одмери крвничким погледом.

– Опростите, рабине – промуцах. – Ја сам у Мађарској васпитан у световном духу, па нисам ни знао за те ствари с Коенима. Молим вас да прецртате то место из мог исказа...

– Жао ми је, синко. Готови смо.

– Само тренутак! – скочи разјарени Јанкел на ноге.

– Можда ћете ипак и мене да саслушате? Ја се зовем Кухарчек и никада нисам био Коен. Штавише, ја сам потомак сиромашних, безначајних Јевреја, могло би се чак рећи и робова...

– А зашто је онда ваш сведок рекао да сте из коханитског рода?

– Мој сведок? Данас га први пут у животу видим. Откуд сам ја могао да знам да ће он доћи на ту луду идеју?

Рабин ме ошину таквим погледом изнад ивице својих наочара да оборих очи.

– То је истина – признадох. – Тек смо се данас упознали. Немам појма ко је он, ни шта је он. А не знам ништа ни о тим законима. Мислио сам да не може да му нашкоди да буде Коен. Помислио сам да ће му то можда чак и користити, да ће платити мању тарифу. Дајте, молим вас, ипак их венчајте!

– Не могу. Осим ако младожења не докаже да не потиче из коханитског рода.

– За Бога милога! – простиња Јанкел – а како могу тако нешто да докажем?

– Не знам, то још никада никоме није успело – рече рабин. – А сад вас молим да напустите ову собу.

Напољу сам једва сачувао живу главу. Јанкел се заклео у своје сиромашне, безначајне претке да ће ми се још љуто осветити, а Шуламит је натопила сузама плочник.

– Зашто сте нам то направили? – цвилела је. – Што се гурате да нам будете сведок кад уопште не знате шта треба да кажете

ви сте лажљивац да ето шта сте ви лажљивац одурни лажљивац.

Имала је право. Дао сам лажни исказ. Нека се драги Бог смилује мојој грешној души!

ЗА КИМ ПОСУЋЕ ЗВОНИ

Ни моја жена ни ја нисмо неки загрижени верници, али празници у нашој кући строго се поштују. За празнике, пре свега, не мора да се ради, а осим тога доносе пријатну промену и у кулинарском смислу.

Зато је сасвим природно што сам пред празник Седер предложио жени да позовемо наше драге пријатеље Самсона и Двору на вечеру.

– Тако ћемо најлепше обележити празник у духу наших предака – рекох.

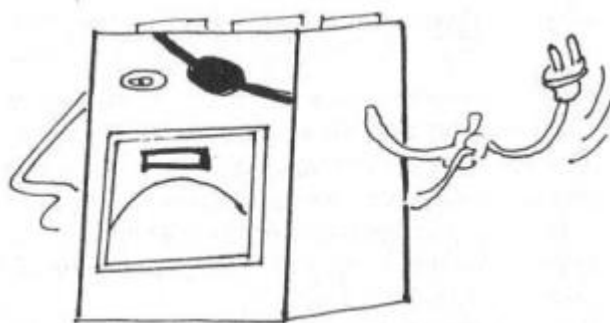
– Заиста? – ледено примети најбоља супруга на свету.

– Било би још лепше када би они позвали нас. Не пада ми на памет да спремам гозбу па да затим сатима перем и поспремам за гостима. Зато, боље ти иди код њих и реци им да бисмо их ми радо позвали, али да нажалост не можемо јер... чекај да размислим... јер нам се рерна покварила, или... још боље... сломило се дугме којим се укључује струја а тек за десетак дана ће моћи да се поправи, па да зато они морају нас да позову...

Покорио сам се њеној беспрекорној логици, пошао код Самсона и Дворе и у разговору споменуо како би било згодно да заједнички проведемо пријатно породично вече.

Предлог је радо прихваћен.

– Сјајно! – цвркулала је Двора. – Дивно! Само, нажалост, овога пута не можемо код нас. Покварила нам се, наиме, рерна, то јест сломило се дугме којим се укључује струја, а може да се поправи тек за десетак дана.

Од запрепашћења сам занемео.

– Доћи ћемо, дакле, за Седер код вас – закључи Двора немилосрдно. – Важи?

– Не важи – одвратих јој збуњено. – Можда звучи помало глупо, али и наша се рерна, ето, покварила. Иронија судбине. Као да се неко нашалио с нама, али шта се ту може...

Самсон и Двора немо се погледаше.

– У последње време – наставио сам из пуге нелагоде – све се више догађају овакви кварови, и то у целој земљи. Можда је нека производна грешка?

Настаде дуга, натегнута тишина. Одједном Двора промукло крикну и предложи да у прославу укључимо и наше заједничке пријатеље Ботонија и Пирошку.

Закључили смо да пошаљемо двочлану (мушку) делегацију.

Самсон и ја сместа смо се упутили на задатак.

– Чуј, стари – рекох Ботонију одмах с врата, пријатељски га тапшући по рамену – шта мислиш о једној заједничкој вечери за празник? Добра идеја, зар не?

– Могли бисмо да донесемо електрични шпорет ако је ваш случајно у квару – додаде Самсон за сваки случај.

– Може? Договорено?

– За име Божје – рече Ботони прилично кисело. – Значи, ви ћете доћи код нас? И моја жена ће се сигурно радовати да вас види.

–Бото–о–о–они!

Продорни женски глас готово нам је пробио бубне опне. Ботони устаде и послушно оде у смеру одакле се глас јавио.

Чекали смо не слутећи ништа добро.

Када се вратио, лице му је имало одлучнији израз.

– Када заправо ове године пада Седер? – упита.

– Дан уочи Пасхе – пожурих да одговорим. – То је једна од наших најлепших историјских традиција...

– Какав ли сам ја глупан! – Ботони се лупи дланом по челу. – Сасвим сам заборавио да тога дана спремамо, чистимо и кречимо стан. Мораћемо негде другде да једемо. И то што је могуће даље одавде. Због мириса.

Самсон и ја се погледасмо. Невероватно је какве све глупе и примитивне изговоре човек измисли само да избегне своје верске и друштвене обавезе. Није нам преостало ништа друго већ да му испричамо нашу причу о рернама које су у квару. Ботони нас је напето слушао.

– Заправо, ми смо врло безобзирни – рече напекон.

– Како смо могли да заборавимо на онако дивне људе као што су Мидад и Шуламит? И њих треба свакако да укључимо.

Срдечно смо загрлили један другог јер, на крају крајева, ми смо стари пајташи, и упутили се до Мидада и Шуламит да им изнесемо наш план о заједничкој празничној вечери.

Када су нас чули, очи су им засјале. Шуламит је чак од весеља запљескала рукама.

– Изврсно! Сви сте, значи, код нас на вечери! Погледали смо је запањено. Сви? Зар сви ми? На вечери? Само тако? Ту нешто није у реду.

– Само тренутак – рекох пошто сам се прибрао. – Мислите ли ви то на вечеру у *вашем* стану?

– Какво је то питање?

– А рерна вам функционише?

– Беспрекорно.

Сасвим сам се збунио. Приметио сам да је и Самсона и Ботонија ухватила паника.

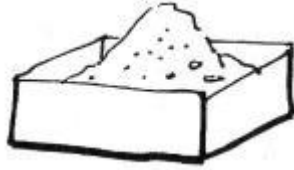
– А зидови? – Ботони није могао да издржи. – Шта је са зидовима? Зар не морате да их кречите?

– Остави се глупости! – рече Мидад расположено и пријатно. – На празнично вече сте код нас, и готово.

Отишли смо од њих сасвим збуњени, ништа нам није било јасно. Само по себи се подразумева да за празнично вече *нећемо* код њих. Ту ипак нешто није у реду, не дамо се ми тако лако навући на танак лед. Нико од нас, ни случајно!

Сви ћемо лепо остати код куће, као што се то у духу нашег најлепшег историјског обичаја и очекује.

ПРИЧА О ЈЕДНОМ НОСИЋУ

Њујорк, у пролеће

Израелском министру председнику
У Јерусалиму

Поштовани министре председниче!

Иако ми је тек 21 година, чуо сам већ о Вашој лепој земљи врло много лепих схвари. Ја сам велики обожавалац државе Израел. Ово не кажем само као Јеврејин него и као истински интелектуалац. Посебно поштовање осећам према Вама и Вашим изванредним достигнућима у хемијским истраживањима.

Имам једну малу молбу за Вас. Пре неког времена добили смо од рођака који су посетили Израел једну малу кутију песка из Свете земље. Узели су то за нас са једне плаже у Тел Авиву. Отада стоји та кутија са песком на нашем камину и сви јој се наши гости диве. Али, није то разлог због којег Вам се јављам, него је та кутија била умотана у један израелски часопис који се зове „Davar Haroelet“. На једној фотографији у том часопису види се неколико девојака како беру пампу или како се то већ код вас зове. Мене је посебно очарала једна осамнаестогодишња берачица чији се слатки носић издваја међу осталима.

Била је то љубав на први поглед. Та девојка је за мене оличење препорода јеврејског народа са земљорадничког становишта. Безусловно морам да је упознам јер не знам како ћу даље да живим без ње. Моје су побуде потпуно часне. Откако сам видео слику те девојке, не могу ништа ни да једем ни да пијем. Ходам по облацима. Какав носић! Прилажем Вам ту фотографију. Молим Вас да ми пронађете моју вереницу. Претпостављам да служи у војсци, вероватно као официр. Унапред Вам захваљујем,

Ваш одани

Хари Требиш

Строго поверљиво!
Израелска амбасада
Психопатолошко одељење
Вашингтон

КО ЈЕ ОВАЈ ЧУДАКОВИЋ?

Кабинет министра председника
Управник обавештајне службе

ХИТНО – TOP SECRET ИНФОРМАЦИЈА – ЊЕГОВ ОТАЦ НАМ
ЈЕ ДОНИРАО ЧЕТВРТ МИЛИОНА ДОЛАРА СТОП БУДИТЕ
ОБЗИРНИ ПРЕМА ЊЕМУ

ШАЛОМ
АМБАСАДА ВАШИНГТОН

Господин
Хари С. Требиш
Њујорк

Многопоштовани господине Требиш!

Ваше писмо нашем министру председнику још је један доказ да се вечно светло које је миленијумима светлело јудаизам никада неће угасити. Потрудићемо се да пронађемо изабраницу вашег срца и већ смо кренули у потрагу за њом, а у потрагу је укључена и наша полиција са специјално извежбаним, за ту сврху, псима трагачима. Чим сазнамо прве резултате, обавестићемо Вас о томе. Дотле вам желимо све најбоље и СРДАЧАН ПОЗДРАВ ВАШЕМ ДРАГОМ ТАТИЦИ!

Министарство спољних послова

Секција за фото–идентификацију

МЛАДИ АМЕРИКАНАЦ У ПОТРАЗИ ЗА СРЕЋОМ
„САМО ТУ И НИЈЕДНУ ДРУГУ!” КАЖЕ МЛАДИ НАСЛЕДНИК
ТРЕБИШЕВА ЦАРСТВА.

/ МЛАДА ИЗРАЕЛКА С ПРЕКРАСНИМ НОСИЋЕМ/ МЛАДИ ПАР
УСКОРО НА МЕДЕНОМ МЕСЕЦУ/ НАЈПОТРЕСНИЈА РОМАНСА
ВЕКА

(Извештај нашег специјалног дописника из Тел Авива). Цела земља овде напето прати љубавну причу младог америчког милионера и неодољиво лепе израелске пастирице.

Фотографија која је побудила жарку љубав младог Харија С. Требиша објављена је у једном овдашњем илустрованом недељнику и сада је проучава Антрополошки одсек Филозофског факултета у Хаифи. Радио Израел на сваких пола сата позива непознату Израелку да се јави. За сваку корисну информацију о њој предвиђена је висока награда.

Лични опис: мали, аристократски нос извијен је под углом од 12 степени. У последњих неколико дана у потрагу је укључено и израелско војно ваздухопловство. Сви се надају да ће се млади заљубљеници ускоро сјединити.

Последња вест. Контролне смотре одржане у женским полигонима израелске војске нису дале очекиване резултате.

И флота је спремна да се укључи у акцију.

Министарство спољних послова
Секција за фото–идентификацију
Јерусалим

Драги пријатељи!

У вези са Вашим дописом, морам да Вас, нажалост, известим да не знамо ко су девојке на оној фотографији. Једино што смо успели да утврдимо јесте да је та слика објављена у нашем броју од 3. августа 1967.

С радничким поздравом,
Главни уредник
„Dawar Haroelet”

**ХИТНО – МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
ЈЕРУСАЛИМ – МЛАДИЋ ЈЕ ПОТПУНО ВАН СЕБЕ СТОП
ПРОНАЂИТЕ СМЕСТА ТУ ДЕВОЈКУ ИНАЧЕ НЕМА ВИШЕ НИ
ЦЕНТА ЗА ИЗРАЕЛ**

ФРАНКЛИН Д. ТРЕБИШ

Господин

Франклин Д. Требиш
Њујорк

Сер,

Част нам је да Вас обавестимо да је израелским граничним патролама успело да пронађе дражесну власницу траженог носића. Она се зове Фатима Бин Мустафа Ел Хаџи, а на наше упорно инсистирање пристала је да се разведе од свог супруга и већ је напустила своје стално боравиште у Абу Цхирбат Ел-Азуну.

Тренутно је са својом децом на путу за Њујорк.

Нотирамо се с поштовањем
Израелска амбасада
Вашингтон

ХИТНО – ИЗРАЕЛСКА АМБАСАДА ВАШИНГТОН
– ХАРИ С. ТРЕБИШ НЕСТАО БЕЗ ТРАГА СТОП НАВОДНО
ВИЂЕН НА АЉАСЦИ

ИНТЕРПОЛ

ПОКЛОЊЕНОМ КОЊУ СЕ НЕ ГЛЕДА У ЗУБЕ

Да се разумемо, новац код нас не игра улогу све док постоји кредит. Муку мучимо увек само са питањем шта да купимо једно другом за бројне празнике.

Сећам се да ми је пре три године најбоља супруга на свету поклонила два старинска мача, а ја сам њој купио лепу малу стону лампу. Ја, успут речено, не мачујем.

Пре две године изненадила ме је сабраним делима Лопе де Веге, а ја сам њој купио лепу малу стону лампу. Ја не знам шпански.

Прошле године досегли смо врхунац када сам најбољу супругу на свету даровао прекрасном малом стоном лампом, а она мене правом персијском наргилом. Ја не пушим.

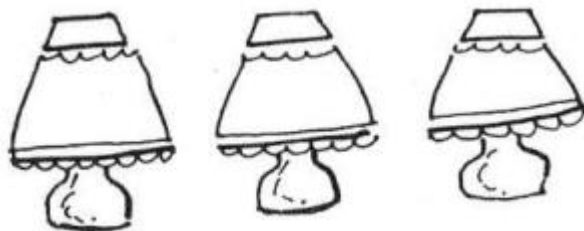
Ове године заиста више нисмо знали шта бисмо једно другом поклонили. Све већ имамо.

Три недеље пре празника неко ми је рекао да је видео моју жену у живом разговору са трговцем некретнина. Облио ме је хладан зној: нас двоје имамо заједнички рачун у банци.

Одлучио сам да утичем на њен здрав разум.

– Слушај, драга – рекох јој. – То мора да престане јер ћемо иначе обоје да излудимо. Ти се мучиш и ја се мучим, а заиста не видим какве, рецимо, везе има празник са шкотским килтом, који ионако нећу никада да носим. Ми смо обоје одрасле, паметне особе и морамо да прекинемо са тим глупостима. Зато свечано обећајмо једно другом да нећемо да купујемо никакве поклоне за празнике.

Жена ми се обесила око врата и рекла како то никада не би очекивала од мене. И она већ дуго тако мисли, али се није усуђивала да ми то предложи. Сада јој је, Богу хвала, пао камен са срца. Насмејали смо се, пољубили и тако решили проблем даривања.

Ујутро сам се сетио да још увек не знам шта бих купио жени за празник. Прва помисао ми је била лепа мала стона лампа. Међутим, одустао сам јер је и са њеном досадашњом збирком наш стан довољно осветљен. Али осим стоне лампе не могу да се сетим ничег прикладног.

Преостаје још једино дијадема са бриљантима. То још нема.

Дао сам оглас у новинама: „Тражи се половна дијадема у добром стању.“ Добио сам две понуде са ценом.

Дакле, ништа од дијадеме.

Две недеље пре дана X, моја жена се вратила кући с повеликом кутијом под руком. Бесно сам скинуо поклопац: млеко у праху. У неверици, узео сам сито и просејао цео садржај не бих ли пронашао какву дугмад за рукаве, иглу за кравату или нешто слично, али није било ничега осим чистог, недужног млека у праху. Упркос томе, похитао сам у банку да проверим рачун, и заиста – моја жена је подигла 2600 фунти и оставила на рачуну свега 80 агурота, које сам сместа подигао. Дрхтао сам од беса. У реду, драга моја, мислио сам, нека ти буде! Купићу ти такво крзно да ћемо обоје на просјачки штап. Запашћу у дугове, пропићу се, ма шта пропити, дрогираћу се. И то све само због тога што ниси знала да одржиш реч.

Стигавши кући, затекао сам жену како са огромним пакетом улази кроз задња врата.

Истрао сам јој га из руку и отворио. Наравно – туце мушких кошуља! Дограбио сам маказе и исекао их на комадиће.

– Ево ти га на! – процедио сам. – Ово ће те научити да држиш реч.

Моја жена, која је кошуље управо донела са хемијског чишћења, љутито ми је одбрусила:

– Ми смо одрасле, паметне особе. Морали бисмо да имамо поверење једно у друго.

– То и јесте најважније у браку. Међусобно поверење – рекох и упитах је шта је учинила са оних 2600 фунти.

– Ох, то! – рече она. – Тиме сам платила месечни рачун код фризера.

Осећао сам се попут последњег бедника. Како сам могао овако узорну, најбољу супругу на свету да оптужим да траћи новац на којештарије?

Насмејали смо се једно другом и наједном нам се цели тај неспоразум учинио детињастим. Направили смо од муве слона. Заверенички смо стегли једно другом руку и жмвот је опет кренуо својим уобичајеним током.

Обућар, код кога сам наручио ципеле од змијске коже за своју жену, саопштио ми је да не може да их направи без мере и да би требало да му донесем једну њену стару ципелу. Ухватила ме је док сам тражио ципеле у њеном ормару.

– А, тако! – устремила се на мене. – То се зове савршен муж! Најпре жени прочита лекцију о међусобном поверењу а затим јој забије нож у леђа! А ја сам ти, луда, веровала. Још ћеш ми замерити што ти за празник нисам ништа поклонила!

Овога пута смо се, положивши руке на једну од оних лепих малих стоних лампи, свечано заклели да никакве поклоне нећемо куповати за празник.

Те ноћи сам, први пут након дугог времена, мирно спавао.

Ујутро сам држао жену на оку, а када је изашла, пратио сам је – све до Јафе, где је ушла у продавницу. Погледао сам натпис: „Женско рубље”.

Задовољно сам се окренуо. Уосталом, празник је сутра и ту више не може да буде никаквих изненађења.

На путу ка кући свратио сам код познаника који у близини држи антикварницу. Код њега сам купио малу кинеску вазу из доба династије Минг. Али судбина је хтела другачије. Зашто ти шофери аутобуса морају увек тако нагло да коче?

Покушавао сам да је залепим али није ишло. Још боље! Овако барем жена не може да ме оптужи да сам прекршио обећање.

Најбоља супруга на свету дочекала ме је у свечаној хаљини и румених образа од узбуђења. На великом столу у трпезарији угледао сам беспрекорно поређане: електрични апарат за

бријање, десетак хемијских оловака, траку за писаћу машину, кутију воска за мазање скија, канаринца у кавезу, шест пари чарапа, лепу малу стону лампу (?), актовку, уоквирену женину слику и мали грамофон (који је купила испод руке у трговини женским рубљем).

Стајао сам као одузет. Занемео сам. Жена ме је гледала са неверицом. Није могла да схвати да сам дошао празних руку. А онда је бризнула у плач.

– Ето видиш какав си ти! Ти ме уопште не волиш! Бар би могао једном у години мало да ме развеселиш, али то теби, наравно, не пада на памет! Одлази! Боље да те не видим!

Тек када се добро исплакала, посегнуо сам у џеп и извукао златни сат опточен драгим камењем.

CHERCHEZ LA FEMME

Попут многих наших земљака, и ми гајимо искрене симпатије према Холанђанима који су сачували достојанство и човечност чак и у доба када те особине у Европи нису баш биле на цени. Осим тога, чули смо много похвала о уметничком благу Холандије и грађевинским лепотама њених градова. Амстердам, тако су нам говорили, ни у чему не заостаје за Венецијом: величанствени канали... вртови и статуе... раскошна позоришта и концертне дворане... чаробни забати кућа... а да се и не говори о... о оној четврти у Амстердаму... у којој су девојке, хм... у излозима... позната четврт... тамо оне... тако. Седе у излозима, девојке, мислим.

Сасвим је разумљиво да се нисмо обазирали на те туристичке брбљарије. Чак ни ја нисам томе придавао неку важност. Те ствари ме не занимају. Ја сам озбиљан, зрео човек који је у животу доста тога прошао и који своја искуства већ има за собом.

Нећу се ваљда у граду, који је познат по својим музејима, задржавати само зато да бих можда... то ми није ни крај памети.

– Ти, дакле, и не помишљаш на то? – климне ми најбоља од свих жена док смо улазили у авион. – Како хоћеш. Што се мене тиче, никако не бих хтела да пропустим да видим те девојке које седе у излозима.

Запитао сам је где јој је женско достојанство, али је она избегла одговор.

– Постоји чак и филм са Маријаном Влади у главној улози, који се одиграва у тој амстердамској четврти. Требало би свакако тамо отићи.

Довољно дуго сам у браку да знам када је сваки приговор узалудан. А како и сам дубоко у души нисам могао да потиснем

изразиту знатижељу, попустио сам. Када смо улазили у такси, одлука је већ била пала. Отићи ћемо тамо.

Тамо? Куда? И како? Дотична четврт није означена ни у једном плану града, ни у једном туристичком водичу не пише како се тамо стиже.

– Онда мораш некога да питаш – рече ми најбоља супруга на свету.

– Питај ти.

– Ако се не варам, ја сам од нас двоје дама.

То је међу нама подстакло необично живу расправу. Објаснио сам својој супрузи да управо њој, зато што је дама, што као таква не побуђује никакве сумње, приличи да затражи овакву информацију, а не мени. Зар треба можда да зауставим првог пролазника (покушавао сам ситуацију да прикажем што смешнијом) и једноставно га запитам где се у Амстердаму... па, ето, где се могу наћи оне које седе у излозима? То од мене ипак не може да захтева.

Кукавица сам и морао бих да се стидим, закључила је моја супруга и нагнула се према возачу.

– Реците ми... шта је овде у Амстердаму посебно вредно да се види? Наглашавам, посебно?

– У Краљевском музеју је јуче отворена изложба савремене уметности – обавештено одговори возач.

– Кажу да је и међународни музички фестивал добро посећен.

– Да, наравно, али не мислим на то. Мој муж и ја хтели бисмо да видимо нешто посебно узбудљиво...

– Схватам. Онда пођите око пола ноћи у луку, где у то доба истоварују бродиће са поврћем. Тако нешто не виђа се често...

– Хвала вам на обавештењу. Хвала лепо.

Седео сам на задњем седишту сав црвен од стида. С друге стране, у мени је почео да се јавља мушки понос. Па нисам ја више дете које тапка за гувернантом држећи је за руку! Уколико желим да сазнам где су... где се налазе ти излози, једноставно ћу отићи до хотелског портира, нагнути се нехајно према њему и без околишања га упитати:

– Чујте, пријатељу, гдје је ту оно... знате већ... оно с излозима...

– Краљица је у ово доба у својој летњој резиденцији. Али краљевску палату можете да посетите у свако доба. Лако ћете је пронаћи. Свако ће вам показати пут.

– Хвала лепо.

Сад ми је већ постало преглупо. Кад помислим да можда тек неколико улица даље, чак можда иза првог угла, почиње кварт где вас јата жена посматрају нехајно наслоњене на стакло, а ми то не можемо да пронађемо! Сама та помисао може осетљивог човека да доведе до ивице лудила. Сва срећа што смо те вечери били позвани у холандски ПЕН клуб.

– Летимо сутра у осам – сиктала је најбоља супруга на свету. – Још вечерас морамо да сазнамо адресу.

Још вечерас. Онда, дакле, једино још можемо да се распитамо у ПЕН клубу. Али како да скренем разговор на тај колосек?

Када је прво уводно ћаскање замрло, сасуо сам у себе чашицу најјаче индонезијске пиринчане ракије и обратио се једном представнику домаће интелигенције:

– Спиноза, према коме ви зацело гајите симпатије које су и локално условљене, Спиноза је, дакле, поставио тезу да филозофију треба посматрати само као катарзу хипокритског хуманизма. То значи, филозоф разоткрива конвенционалне лажи друштва, у чијој сенци и под чијим окриљем људска хипокризија гради палате које, у ствари, нису ништа друго до, опростите ми на изразу, обични бордели.

– Да, да – сложи се мој саговорник, један од водећих теоретичара спознаје у својој земљи. – Спинозин оштри, аналитички ум је ненадмашив.

Тип је био кретен. Да је имао имало проицљивости и нагона, његов одговор требало је да гласи отприлике овако: „Када сте већ споменули борделе, управо ту у близини, усред Амстердама, постоји цела једна четврт где у излозима седе жене које можете да добијете по свакој могућој цени. Желите ли то можда да погледате?”

То би био прави одговор. Уместо тога, распреда ми тај кретен о филозофским анализама некаквог покрштеног Јеврејина... Искапио сам једну још жешћу ракију, склопио очи и покушао испочетка:

– Спиноза овамо, Спиноза онамо... али оно што ми се у вашој земљи нарочито свиђа, јесте здрав, отворен, неспутан начин живота. Ако сам добро обавештен, постоји ту усред Амстердама цела једна четврт у којој је, као што се зна, проституција јавна.

Моја жена се пришуњала и, храбрећи ме, климала главом.

– Ах – насмејао се теоретичар спознаје. – Ви очигледно мислите... хе–хе–хе... мислите на ону четврт где дотичне даме седе у излозима...

– Како молим? У излозима?

– Сасвим тачно. Заиста постоји код нас таква четврт.

– Заиста? А где?

– Овде у Амстердаму. Реке туриста хрле тамо.

У очима моје жене љутито блеснуше искрице које су ми говориле: „Видиш! Сви иду, само ми још ту седимо...”

– Истину говорећи – настави наш информатор – ми то толеришемо само ради туриста, Заправо је та четврт културна срамота. По целе дане и ноћи странци стоје пред излозима с фотографским апаратима и непрестано снимају, као да су у зоолошком врту. Једноставно одвратно!

– Одвратно – понових. – Лепо то могу себи да представим. Пожудна лица и фотографи... цела улица је пуна... цела... како се оно беше зове та улица?

– Улица? То се не догађа на улици. Пошто су се господа туристи наснимали, нестају у кућама и сатима се ценкају са сиротим девојкама. То је стварно неукусно!

– Неукусно је преблаго речено. – Стиснуо сам зубе да сакријем своје огорчење. Убрзо смо отишли правдајући се мојом депресијом, која је била видљива.

Утврдили смо стратегију. Прочешљаћемо град. Поћи ћемо од источног краја према северу, затим ћемо проћи попречним улицама према западу и напослетку дуго ићи према југу, све док не наиђемо на црвено светло. Пре или касније, мораћемо да га угледамо.

Нити смо морали да га угледамо нити смо га угледали.

Око два сата ујутро застали смо исцрпљени да се одморимо а да нисмо видели ниједну живу живцату проститутку. Ту и тамо, додуше, засветлело би црвено светло, али сваки пут је то био

семафор. Апотекар у ноћној служби, којег сам пробудио из дубоког сна да бих са њим поразговарао о „најстаријем занату на свету”, љубазно ми је дао до знања да је Министарство правде ноћу затворено. Покуњено кренусмо безнадежно даље. До три и тридесет савладали смо тек петину града. Улице су опустеле. Амстердам је спавао.

Већ је прошло четири када сам пред зградом Концертгебова угледао полицајца. Сада ми је већ све било свеједно. Последњом снагом дотетурао сам до њега, ухватио га за ревере униформе и упитао без даха:

- Где су курве?
- Други мост од катедрале – спремно одговори чувар закона.
- Каналстраат.

Ево вам, дакле, врли читатељу, адресе. Каткад се исплати и подужу причу прочитати до краја.

ТРЗАЊЕ ЛИЦА

Ова прича је настала само зато што сам био позван на свадбу младог Померанца. У сватовима је било још горе него што сам очекивао. Доктор Померанц очито није имао појма ко сам ја, његов син ми је растресено стиснуо руку, а млада се није чак ни руковала са мном.

У том тренутку човек са нервозним тиком на лицу ступио је у мој живот. Стајао је покрај мене а лице му се трзало. Трзало се непрестано, у правилним размацима. Иначе нисмо проговорили ни реч, осим што ме је замолио да му додам сенф. Колико се сећам, удовољио сам тој његовој молби.

Дозлабога досадно вече тек је малчице оживело када је младожења намерно пролио чашу црног вина по младиној снежно белој хаљини.

Комешање које је тада настало искористио сам да се изгубим.

Ускоро сам затим заборавио на породицу Померанц, на свадбу, на трзање лица, на црно вино и све што је било с тим у вези.

Прошло је можда пола године. Куповао сам нешто у књижари. Покрај мене је стајао непознат човек. Погледао ме је и упитао:

– И како је оно наше двоје младих?

– На које двоје младих мислите?

Заиста нисам знао на кога мисли, али ми памћење освежи нервозни трзај на његовом лицу. Мислио је на млади брачни пар Померанц.

– Нисам после ништа више чуо о њима – одговорио сам искрено.

– Ни ја, али се сећам како је млади Померанц пролио чашу вина по хаљини младе...

– Тачно, тачно. Надајмо се да су добро.

И журно сам се окренуо на другу страну јер нерадо разговарам са људима са којима немам шта да разговарам. Случајно смо на једној свадби стајали близу један другог, њему се лице трзало, ја сам му додао сенф, изволите, хвала лепо, и готово, шлус. Зашто да човек памти нешто тако блесаво? Поново сам избрисао црно вино из сећања, поново ми је то пошло за руком.

Све док се нисам једног дана попео у аутобус и нашао се лицем у лице с путником који ми се одмах учинио однекуд познат. На једној кривини аутобус га је бацио на мене и он ми се извинио погледом, а лице му се нервозно трзнуло због чега сам направио кобну грешку.

– Дobar дан – поздравио сам га. – Како је оно наше двоје младих?

Истог трена проклео сам самог себе због брзоплетости. По изразу његовог лица није било сумње да ме је уопште препознао. Тек га је моја непромишљеност упутила на прави траг.

– Ах, да – промрмљао је. – Наравно. Померанцови, или како се већ оно зову? Нисам их после више видео.

– Ни ја – узвратио сам брже–боље, надајући се да ће на томе и да остане. Али тада се он присетио црног вина.

– А сећате се како је младожења...

– ... просуо чашу вина – допунио сам га.

– По младиној хаљини.

– Црног вина, ако се не варам.

– Тачно. Црног вина. Онда, кажете да су добро?

– Нисам чуо ништа супротно.

– Е па, надајмо се да су добро.

Тиме је том подстицајном разговору дошао крај, а другу тему нисмо имали. Остатак пута провели смо у ћутању.

Отада сам био на опрезу и клонио се јавног превоза. Купио сам ауто. У кафани сам увек седео само иза стубова. Нисам више одлазио у Јерусалим. Када сам једном у даљини на улици опазио познато лице како се нервозно трза, збрисао сам у прву зграду, устрчао уз свих шест спратова и сакрио се на тавану, јер сам знао да ако ме тај тип још само једанпут запита за црно

вино или макар за чашу, шчепаћу га за гушу и вероватно би се ствар завршила леталним исходом.

Након неког времена повео сам свога сина Рафаела на поподневну ревију на леду. Блажено сам седео у ложи с малим Рафијем на крилу. Он није знао како би се држао, желео је да подели своју срећу са целим светом, па и са дечаком који је у суседној ложи седео на очевом крилу. Тако и треба! Никада није прерано почети са успостављањем контакта са људима! Љубазно сам климнуо главом дечаку у суседној ложи. Он ми је исто тако љубазно узвратио. Али, лице му се... тако ми Бог помогао ... почело трзати, нервозно и у одређеним размацима.

Од ревије на леду нисам више ништа видео. Окренуо сам леђа суседној ложи. Али тада је наступила пауза, а у паузи је из суседне ложе дошао отац дечака коме се лице трзало. И њему се трзнуло када ме је упитао:

– Нисте ли ви можда случајно... ама, знате... оно двоје младих...

– Моји кључеви! Боже мој, где су ми кључеви?

Пантерским скоком изгубио сам се у оној гужви око нас. Рафаел је био сав уплакан када ме је поново нашао. Срећом, убрзо се смирио.

– Тата – причао ми је – мој новопечени пријатељ рекао ми је да његов тата тебе познаје... да сте заједно били на некаквој свадби... Је ли истина да је младожења пролио црно вино по хаљини своје младе?

Све је узалуд. Мораћу да испијем до краја пехар жучи на који ме је осудио брачни пар Померанц. Лица туђих људи трзаће ми се пред очима до краја живота, до трећег и четвртог колена, преносиће се то с оца на сина и са сина на унука, трзаће се лица за вјеки вјеков.

Ето шта алкохол чини од људи! Обична чаша црног вина. Ужас један!

ШТА ПОКЛОНИТИ ВАСПИТАЧИЦИ У ДЕЧЈЕМ ВРТИЋУ?

Лежим потпуно обучен на каучу. Над главом ми блешти светиљка, а у глави ми се мотају мисли.

На другом крају собе најбоља супруга на свету стоји пред огледалом и криви се. То увек чини када жели добро да види шта ради. Овог тренутка покрива лице кремом биоплацентом, тим познатим чудесним средством за регенерацију кожних ћелија. Не усуђујем се да сметам. Бар не засад.

Човеку у мојим годинама, ствараоцу, једном мора да дође тренутак када ће се осврнути за самим собом. Већ недељама, већ месецима тишти ме страшна дилема. Морам са неким да поразговарам о кораку који ће бити одлучујући за остатак мог живота.

А зашто имам жену? Одважих се:

– Драга – почех дрхтавим гласом.

– Хтео бих с тобом да се посаветујем. Молим те, немој да се узбуђујеш, немој на пречац да доносиш закључке. Дакле, већ одређено време осећам да сам стигао до краја своје стваралачке путање, па би било боље да престанем да пишем, да барем направим прекид од неколико година. Потребни су ми мир и опоравак да се саберем. Можда ће онда опет кренути... Слушаш ли ти мене?

Најбоља супруга на свету покрива лице новим слојем биоплаценте и ћути.

– Шта ми саветујеш? – запитах бојажљиво, али упорно. Конзумент биоплаценте се окрену, загледа у мене и уздахну.

– Ефраиме – рече. – Морам да купим нешто васпитачици. Преместили су је у Бер–Шеву и одлази већ крајем недеље. Морали бисмо да јој купимо опроштајни поклон.

Искрено речено, то и није био неки задовољавајући одговор на моје судбинско питање. То сам госпођи желео и да разјасним:

– Зашто ме никада не слушаш када желим с тобом о нечему важном да говорим?

– Слушала сам те пажљиво. – Сада је преко слоја биоплаценте мазала крему боје цигле.

– Могу да ти поновим сваку реч коју си рекао.

– Заиста? А шта сам рекао?

– Рекао си: „Зашто ме никада не слушаш када желим с тобом о нечему важном да говорим?”

– Тачно. И зашто ми онда ниси одговорила?

– Зато што морам да размислим.

То је већ имало неког смисла. На крају крајева, проблем са којим сам је суочио није био нимало једноставан.

– Мислиш ли – запитао сам је опрезно – да се можда ради само о некој пролазној безвољности коју ћу моћи да савладам сам од себе? Рецимо да на неко време престанем да пишем?

Није било одговора.

– Јеси ли ме разумела?

– Наравно да сам те разумела. Нисам gluva... Сам од себе да свладаш пролазну безвољност, или тако некако...

– И шта кажеш на то?

– Шта мислиш о бомбоњери?

– Молим?

– То је ипак нешто, а није ни прескупо. Шта ти мислиш о томе?

– Мислио ја или не, мој проблем тиме није решен, драга. Престанем ли да пишем на годину или две, или чак можда на три године, чиме да се бавим? Чиме да испуним интелектуалну празнину која ће у мени да настане? Чиме?

Сад су премазани образи били подвргнути некој врсти масаже, лаганом лупкању, у чијем се ритму с мало маште могла разазнати реч „васпитачица”.

– Слушаш ли ти мене? – запитах је поново.

– Немој непрестано да ме питаш да ли те слушам. Наравно да те слушам. Шта ми друго преостаје? Довољно гласно говориш.

– Тако. А о чему сам сада говорио?

– О празнини коју намераваош интелектуално нечим да испуниш...

– А да можда покушам да сликам? Или да се бавим музиком? Тек тако, за почетак. Као прелаз, у неку руку?

– Ја сам за то.

– Могао бих, наравно, да идем и у лов на водене коње или да скупљам ексеру.

Упијач, као за мастило, преко креме боје цигле, вештачке трепавице испод обрва и затим њен глас:

– Треба о томе добро размислити. Нисам знао шта бих на то рекао.

– Зашто ћутиш, Ефраиме?

– Мислиш да је крајње време да ископамо леш наше праље и стрпамо га у зелени ковчег... Слушаш ли ме?

– Стрпати леш праље у ковчег...

Не да се моја жена тако лако омести.

Сада је прелазила преко трепавица мајушном четкицом, наравно увозном. Чиним последњи покушај:

– Ако та укротитељка воли децу, могли бисмо да јој поклонимо малу зебру.

И опет сам промашио. Моја саговорница укључи радио и рече:

– Није лоша идеја.

– У том случају – закључих – брзо ћу отићи преко код своје најдраже љубавнице и код ње ћу преноћити.

– Да, слушам те. Преноћићеш...

– Дакле?

– Кад добро размислим, боље би било да јој уместо бомбоњере купим вазу. Васпитачице воле цвеће.

Тим речима најбоља супруга на свету упути се у купатило како би са лица спрала наслаге.

Чини ми се да ћу још неко време морати да наставим са писањем.

КОНТАКТ СА СОЧИВИМА

– Ефраиме – рече ми жена, најбоља супруга на свету.

– Ефраиме... јесам ли ја лепа?

– Јеси – рекох. – Зашто питаш?

Показало се да се најбоља супруга на свету већ дуго бави тим питањем. Она, наравно, зна и признаје да на њој нема ничег посебног. Па ипак, упркос томе, нечега би, мисли она, нечега би ипак могло да буде. Да, било би када не би морала да носи наочаре.

– Жена с наочарима је – каже она – као цвет из споменара.

Ову песничку метафору није исисала из малог прста. Вероватно је ту бесмислицу негде прочитала. По свој прилици у неком новинском огласу који хвали најепохалнији изум свих времена откако је измишљен точак – контактна сочива. Цео цивилизовани свет их је пун. Два мајушна стаклена сочива пречника једва пет милиметара која се једноставно ставе на очну јабучицу – и већ је све у најбољем реду. Околина ништа не опажа, друштво ништа не примећује, само твоје изоштрено око све види. То је чудо и спас за кратковиде глумице, кошаркаше и старе фрајле.

И у нашој земљи проширило се то велико чудо.

„Једна манекенка из Хаифе”, писало је на најновијем рекламном плакату, „почела је да носи контактна сочива и већ за мање од три месеца успела је да постане разведена супруга згодног јужноамеричког милионера.”

Сензационално откриће! Живела контактна сочива! Доле са старомодним, неудобним наочарима, крутим стакленим зидом који нас дели од лепоте женских очију.

– Имам адресу врсног специјалисте – обавести ме супруга. – Хоћеш да идеш са мном?

– Ја?

– Па ти, свакако! Због тебе и желим да будем лепа.

У чекаоници врсног специјалисте било је око хиљаду пацијената. Многи су већ имали искуства с контактним сочивима. Неки су се тако на њих навикли да више ни сами нису знали носе ли их или не. То је вероватно и разлог што су дошли код врсног специјалисте.

Човек средњих година управо је демонстрирао са којом лакоћом ставља сочиво. Положио га је на врх кажипрста и онда, молим, припазите, гледајте пажљиво, подигао прст у равни са зеницом – и не трепнувши... стој – где је сочиво?

Сочиво му је испало на под. Пажња! Опрез! Молим мир! Молим вас, не померајте се!

Искористили смо метеж и ушуњали се у ординацију специјалисте. Згодан млади човек обављао је своје занимање са задивљујућим уверењем.

– То је сасвим једноставно – нагласио нам је. – Око се с временом привикне на страно тело и у невероватно кратком року...

– Опростите – прекинуо сам га. – У колико невероватно кратком року?

– То зависи...

– Од чега?

– Од разних околности.

Стручњачки је извео низ стручних тестова и изјавио како је врло задовољан резултатом. Окуларна клима моје жене, објаснио је, врло је повољна за контактна сочива. Затим је демонстрирао како се сочива једноставно полажу на зенице, и како се једноставно после шест сати могу скинути.

Довољан је потез прстом.

Најбоља супруга на свету спремно је изјавила да ће се упустити у тај смели подухват.

После недељу дана послали су јој у картонској кутији савршено избрушена сочива, за која сам морао да испуним чек на три стотине фунти.

Још исте вечери почела је у малом породичном кругу са привикавањем, строго по прописима којих се и убудуће намеравала строго да придржава – први дан петнаест минута, други дан двадесет минута, трећи дан...

Трећи дан? Ма какав трећи дан, питам ја вас? Боље речено: какав други дан? И још тачније: какав први дан? Укратко: пошто је те две микроскопски ситне и незнатно заобљене стварчице очистила тачно по пропису, ставила је једно сочиво на врх прста који је почела полако да приближава зеници. Прст се приближавао, све ближе... све је већи, још већи... застао је... попримио страховите размере...

– Ефраиме, страх ме је! – повикала је, сва бледа од ужаса.

– Само храбро, само храбро! – умиривао сам је и бодрио истовремено. – Не смеш дапустиш! На крају крајева, платио сам за то триста фунти. Покушај још једном!

Покушала је још једном. Дрхћући, стиснутих зуба, пружала је прст на којем беше сочиво према оку... ближе него први пут... већ је био сасвим близу циљу... већ је нанишанио циљ... и цап! – спустио се на беоњачу.

Прошло је отприлике пола сата док сочиво није тачно легло на зеницу. Затим је све било прекрасно! Више није било наочара. Око је поново имало своју природну лепоту, сјајило се, блештало – права раскош! Било је, наравно, још неких успутних последица и сметњи. Тако су јој, на пример, мишићи на потиљку били неко време умртвљени, а израз лица, које је стално држала окренуто нагоре, помало укочен. Али иначе ово јадно мало створење уопште не би ништа видело – морало би још и да трепће полузатвореним капцима. А са трептањем није баш ишло како треба. Болело је. Болело је. Болело је страшно када би само и покушала. Зато више није ни покушавала да трепће. Седела је попут дубоко смрзнуте скуше, с главом непомично положеном на наслон фотеље, а из очију које су укочено гледале у плафон, цуриле су сузе. Пуних петнаест минута. Онда више није издржала и скинула је сочиво.

Да, скинула би их да их је могла скинути. Али није, сочива су пркосила њеним све упорнијим покушајима да их скине. Ни да се помакну!

– Што ту стојиш тако глупо! – цвилела је најбоља супруга на свету. – Учини нешто! Покрени се!

Сасвим сам схватио прекор у њеном гласу. На крају крајева, она је на све те муке и невоље пристала само. због мене.

Погледао сам у кутију са алатом не бих ли пронашао какав одговарајући предмет помоћу којег бих уклонио та подмукла стакалца, истресао сам цео сандук на под и нашао само зарђала клешта. У међувремену, непрестано сам морао да слушам јауке своје сироте жене. На крају сам назвао хитну помоћ.

– У помоћ! – повикао сам у телефон. – Хитан случај! Мојој жени су упала у очи два контактна сочива. Хитно је!

– Тикване! – одврати ми хитна помоћ. – Идите код оптичара!

Учинио сам као што су ми рекли. Јадницу која је непрекидно јаукала подигао сам са столице, упртио је на рамена, однео је до аута, одјурио код нашег специјалисте и спустио је пред њега.

Он је у трен ока, једва приметним покретом прстију, скинуо оба сочива.

– Колико су дуго била на очима? – запитао је.

– Четврт сата добровољно, и још четврт сата присилно.

– За почетак није лоше – рече специјалиста. На растанку нам је поклонио малу гумену сисаљку, сличну оној којом се отчепљују кухињски сливници, само што је била много мања. Ову минијатурну сисаљку треба, како је нагласио, ставити равно на минијатурно сочиво, и то тако да настане мали вакуум, услед чега ће сочиво само од себе отпасти. Врло једноставно.

Невероватно је шта све људско око може да поднесе, само ако хоће. Сваког јутра, тачно у девет и тридесет, савладавши панични страх, најбоља супруга на свету утиснула би у очи обе оне стаклене крхотине. Затим би се ситним, несигурним корацима упутила ка мени у собу, тапкала испруженим рукама по мом писаћем столу и говорила:

– Погоди, имам ли сада сочива или немам? То је било у складу с рекламним текстом, према коме је немогуће простим оком разазнати јесу ли сочива на очима или нису. Отуда и популарност тог оптичког чуда.

Све остало време те дневне вежбе моја жена би тихо али истрајно јецала. Покаткад би несигурно тетурала по стану, а преко исушених усана непрестано би навирало:

– Нећу издржати... не могу да издржим...

Патила је, мора се признати. Патила је и спољашношћу. Поружнела је, да се боље изразим. Већ ионако упаљене очи

стално су јој отицале, а непрестано плакање оставило је трага и на њеном лицу. И поред тога, цела та патња из дана у дан трајала је све дуже, као и свакодневна хитна возња код оптичара да скине сочива. Јер, мала гумена сисаљка заказала је већ код првог покушаја. Вакуум који би, како је било предвиђено, настао, готово би јој исисао цело око.

Никада нећу заборавити дан када је јадница дрхћући стала пред мене и зајецала:

– Лево сочиво ми је склизнуло негде у угао ока. Ко зна где је сада?

Почео сам најозбиљније да размишљам о томе да узмемо болничарку специјализовану за скидање контактних сочива, али такве није било. Ни наше расправе да емигрирамо или да се растанемо нису довеле ни до чега.

И кад сам већ, дословце у последњем тренутку, напустио сваку наду, догодио се обрт набоље – сочива су нестала. Још ни данас не знамо где ни како. Та сочива су тако мала, тако мајушна, да у трен ока заувек могу да нестану у прометном велеграду, ако их неко случајно испусти кроз прозор...

– Шта сада? – јадиковала је најбоља супруга на свету. – Управо сада када сам се привикла на њих, нестала су. Шта да радим?

– Зар заиста хоћеш да ти кажем? – запитао сам је. Климнула је главом, сва обливена сузама, и климнула још једном кад сам јој рекао:

– Почни опет да носиш наочаре!

То је сасвим лако. Први дан петнаест минута, други дан двадесет и за недељу дана навикнете се на наочаре. Али, с времена на време, можете ипак да одете негде у друштво без наочара и да се хвалите пред целим светом како су изванредна та нова контактна сочива. Уопште се не виде! Ако немате баш ту несрећу да преврнете постављени сто, свако ће вам поверовати и позавидети.

ОСВЕТА КЕЛЕРАБЕ

– Ефраиме? – упита ме једног дана најбоља супруга на свету. – Ефраиме, јесам ли ја дебела?

– Ниси, жено – одговорих јој. – Ниси дебела.

– Али ти си дебео.

– А, тако? Онда морам да ти кажем да си ти пуно дебља.

У ствари, ниједно од нас двоје није „дебело” у дословном смислу те речи. Најбоља супруга на свету можда на одређеним деловима тела има неких облина, а што се мене тиче, у профилу се каткад чиним помало млохаво. Али, ток је више лични утисак него оно што би показивала вага.

Ипак смо, за сваки случај, ступили у везу с једном од станица за надзор телесне тежине, које су данас у моди. Пријатељице моје жене причају фантастичне приче о тим надзорним станицама, у којима престаје лаки живот тешке категорије. Тамо су толико смањили тежину једном у целом граду познатом фризеру да сада, уместо стотину тридесет, тежи само четрдесет килограма. Неки директор позоришта је, наводно за само два месеца, са деведесет килограма спао на апсолутну нулу.

У једној таквој станици споменуте организације примили су нас директорка и неки танушни доцент.

Неколико месеци пре (говоре његови одушевљени студенти) када би изашао из аутобуса, остала би два места слободна; данас повремено наступа у луткарском позоришту – кажу као авет...

Доцент нас је, без увијања, упознао са свим оним што нам предстоји; сваки кандидат за мршављење добија властити досије. Уз незнатну наплату сваке недеље подвргава се прању мозга путем разговора, и добија листу јела које сме да једе. Не мора сасвим да престане да једе већ само неке одређене ствари, а пре свега мора да се ослободи осећаја укуса. Нема

више, дакле, хлеба, белог пецива, тестенине, путера, ничега што садржи маст, скроб и шећер. Уместо тога, у свим количинама, келераба, кисели купус и свежа риба. Две чаше млека дневно.

Никакве спортске активности јер оне изазивају жељу за јелом. Напослетку се препоручује – једном недељно лежати испружен на поду и пити млаку воду. После седам дана пацијент се мери у надзорној станици, а ако није изгубио на тежини, сам је томе крив и треба да се стиди. Ако је изгубио на тежини, добиће похвалу на тај начин што ће га помиловати по глави.

– Изврсно! – рекох. – Обоје жудимо за нежношћу.

Директорка нас је довела у другу просторију, где смо морали боси да станемо на вагу, али са свим оним што имамо у џеповима. Резултат је био поразан.

– Жао ми је – рекла је директорка. – Ви немате потребан вишак тежине.

Смркло ми се пред очима. Никада не бих помислио, да би нам због такве формалности могли да одбију право на мршављење. Па мени недостају само три килограма да постанем службено оверени трбоња, а моја жена, премда ниског раста, прошла би да има само килограм и по више. Мерачи тежине нису се дали уверити. Тако смо кренули кући и почели да једемо све што је забрањено. После две недеље поново смо дошли у надзорну станицу, оправдано се надајући да нам сада више ништа не стоји на путу. За сваку сигурност, натрпао сам у џепове педесет фунти кованог новца.

– Добро дошли! – рече нам директорка након мерења. – Сада могу да вам отворим досије.

Затим нам је доцент дао упутства:

– Три главна јела дневно. Не смете да гладујете. Настојте да мењате храну. Када вам досади кисели купус, пређите на келерабу и обрнуто. Важно је: никаква масноћа, никакав скроб, никакав шећер. Дођите опет за недељу дана!

Седам дана и седам ноћи ропски смо се држали свих прописа.

Сир који смо јели био је бео и немастан, хлеб прошаран зеленим краставцима, купус горак.

Следеће недеље јели смо само келерабу коју су нам камионом довозили право са кванташа. И стварно, нисмо добили на

тежини али ни изгубили. Стагнирали смо. Казаљка мале ваге коју смо купили за кућну употребу, стајала је увек на истом месту. То нас је помало разочарало.

У некој старој апотеци у Јафи, најбоља супруга на свету открила је неисправну вагу, али је тамо у реду стајало пола женског становништва Тел Авива. Осим тога, у надзорној станици, истина ће ионако изаћи на видело.

Помало сам већ почео да сумњам. Зар да заувек останемо на садашњој тежини? Како то да моја жена није смршала? За мој случај постојала је нека врста објашњења; нешто сам начуо да сваке ноћи одлазим у кухињу како бих тамо водио герилски рат, уништавајући веће количине сира и кобасица.

Освета келерабе, којој сам се следеће недеље опет приклонио, убрзо ме је стигла.

Седме недеље наших патњи (а познато је да је седма недеља критична) пробудио сам се усред ноћи. Осетио сам неодољиву потребу за заманим мирисом и звуком масти која цврчи. Да не бих полудео, морао сам поштопото, и то сместа, да поједем нешто печено. Био сам спреман да убијем за неколико пишљивих калорија. Задрхтао сам од саме помисли на речи попут „пољупци пуњени кремом”. Прогониле су ме грозничаве визије „скроба”. Појам „скроб” причињавао ми се као телотворење у виду слатке, дражесне девојке која у белој венчаници, лепршаве златне косе, трчи преко ливаде...

– Скробе! – викао сам за њом. – Чекај, Скробе! Волим те! I love you! Je t' aime! Ја тебја љубљу. Немој ми побећи, Скробе!

Следеће ноћи сам је сустигао. Искрао сам се из кревета, одшуњао у кухињу, сасуо пуну кесу кокица на вруће уље, посипао по њима огромну количину шећера и све појео у трен ока. А то је био тек почетак фестивала калорија. Око поноћи спремао сам се да на шпорету испечем крушке, када изненада испред мене искрсну крхка појава најбоље супруге на свету. Затворених очију, упутила се право према корпи за веш и извукла из ње туце чоколада и сместа почела да ох отвара. Понудила је и мени, па сам се ја почистио рокћући од ужитка.

Усред те оргије пробуди се у мени нагон за мршављењем. Допузао сам до телефона и последњим снагама окренуо број

надзорне станице.

– Дођите брзо... брзо... иначе ћемо појести... сву чоколаду...

– Сместа долазимо! – узвикну доцент на другом крају жице. – Већ смо кренули...

Ускоро затим зашкрипале су кочнице и пред кућом су се зауставила кола надзорника тежине. Разбили су врата и провалили у кухињу, где смо се нас двоје ваљали у хрпама станиола, печених остатака воћа и течног крема. Успели су да спасу половину чоколаде. Све остало већ је било у нашим желуцима и толико нас напумпало да се нисмо могли препознати.

Доцент нас је ставио на колена, мене на десно а најбољу супругу на свету на лево.

– Ништа не брините, децо – тешио нас је очински. – Нисте ви први којима се то догодило. Већ су многи наши чланови за само неколико сати намакли сву тежину коју су годинама губили. Почећемо опет испочетка.

– Али само не келерабом! – преклињао сам слабашним гласом.
– Преклињем вас, не келерабом!

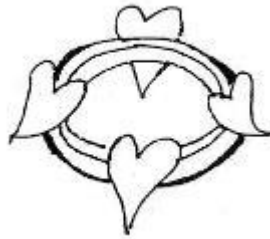
– Добро, нека вам буде! – одлучи доцент. – Само зелена салата.

Напустили смо редове надзираних дијеталаца. Потпуно смо затајили.

Каткад у профилу опет изгледам помало млитаво, а најбоља жена на свету на одређеним деловима тела има обрине. Па шта? Познато је да добро ухрањени људи имају бољу нарав, да су љубазни, великодушни и склони животним радостима;

укратко, имају више од живота. Оно што немају, то је келераба и салата. Али може се и без тога!

КО ИМА ДОБРЕ ПРИЈАТЕЉЕ НИСУ МУ ПОТРЕБНИ НЕПРИЈАТЕЉИ

Када смо крочили у дворану у којој ће Ивица и Грета да склопе доживотни свети савез, били смо дубоко ганути. Недељама смо разбијали себи главу шта ћемо да поклонимо младом пару. Вазе, на пример, сви поклањају. Не, ми смо хтели нешто посебно, нешто чега ће младенци да се сећају до краја живота. Није нам било жао ни времена ни труда да обиђемо све продавнице док нисмо нашли једну прикладну вазу. Ставили смо је на сто за дарове и исписали крупним словима наша имена на пакету, и на још једном који је стајао до њега.

Дворана, једна од најраскошнијих у граду, била је прекрасно декорисана. Столови су се савијали под теретом бираних деликатеса, а велики оркестар стварао је свечану звучну кулису. Од срца смо се радовали што ће нам се пријатељи венчати у тако дивној атмосфери. Тако нешто остаје у вечном сећању и даје снагу у тешким тренуцима.

И сви други присутни били су исто тако празнично расположени. Јасно се осећало да је то и њихова свечаност. Неки међу старијим годиштима брисали су чак и сузе, чега се нису уопште стидели. Уосталом, колико пута се човек венчава у животу? Два, највише три пута.

Али, наравно, Ивица и Грета венчаће се само једанпут, у то смо сви чврсто веровали, јер њих двоје гугутали су као два голуба.

– Чисти брак из љубави – устврдио је Густо, младин некадашњи дечко. – Пријатно је сазнање да још има романтике на свету.

То је могла да потврди и Лилика, Гретина најбоља пријатељица.

Ово двоје заиста су зацопани једно у друго. Испрва су, додуше, Гретини родитељи били против овог брака; Грета је, на крају крајева, јединица, па су јој желели нешто посебно, нешто

изванредно. Међутим, Грета их је ставила пред алтернативу: или Ивица или ће видети шта ће се догодити. Стога су им тешка срца дали свој благослов. Ипак, тај дечко добро зарађује, а имовно стање Гретиних родитеља није баш сјајно.

*

Утом се појави Грета. Дивота. Супервитка девојка изгледа као фото–модел. Предивни профил застрт јој је велом и сјајем прве велике љубави. Да, та девојка зрачи чудесном чедношћу!

– Како си лепа! – кличе јој Клара, а Лилика не може а да је не загрли и пољуби у оба образа.

Венчаницу је сигурно сашила Сузи, уверена је Клара. После венчања Грета може мало да је скрати па ће имати елегантну вечерњу хаљину. Најмање 60 марака метар. Француска свила, дабоме. Када ће уопште девојка да носи тако ужасно скупу хаљину ако не на дан свог венчања? Поготово када је девојка прошла кроз сито и решето...

– Ма не питајте – шапуће Лилика – да знате само како је сиротица патила! Родитељи су већ хтели да је удају за једног кошаркаша, само да не остане стара фрајла. Већ је и венчање било најављено али се у последњи час десило нешто страшно...

– Ма шта кажеш! – чудимо се сви. – Стварно?

– Нека ово остане међу нама, важи? Недељу дана пре венчања појави се наједном код тог кошаркаша једна пријатељица сироте Грете, знате већ те пријатељице које вас тобоже страшно воле а заправо вас стално иза леђа опањавају, и исприча му којешта о Грети, али јој он уопште није поверовао него је само Грету питао да ли је то све истина, а она му је одговорила, ако он верује да је она таква, онда и није прави човек за њу па ће боље бити да се растану. Дечку је дошло да се убије, хтео је већ да се обеси, али је био превисок, знате, због кошарке, глава му је скоро до плафона, па није успео. Сирота Грета почела је да се опија, ма не питајте шта је све радила, на крају је он ипак хтео да се узму, али му је она рекла: прекасно, Армине! Мислим да се њих двоје још воле, али она се већ спетљала с једним младим поручником,

па је онда ишла, сиротица, из кревета у кревет... Заиста је заслужила мало среће са овим сиротим Ивицом...

*

Тада се појавио и младожења. Елегантан, у тамном оделу, наоко врло интелигентан и симпатичан момак.

– А није ли он млађи од ње? – упитао се Густу, али су га сви оповргли, тврдећи да је разлика можда тек који месец, највише која годиница. Зар је то уопште још данас важно? Грета ипак још фантастично изгледа и дипломирана је козметичарка. А шта је заправо Ивица по занимању, чиме се бави?

– Ничим – одговори човек са лулом у зубима. – Жени се.

– Познајете га?

– Јасно да га познајем, он вам је нико и ништа. Вероватно је и то одело позајмио.

– Сирота Грета – почели смо сви да је жалимо – Од чега ће уопште они да живе?

– Будите без бриге, он ће се сигурно запослити код њеног оца – засмејући се онај с лулом.

– Мотаће се по његовој канцеларији...

Да, данас вам све функционише на тој бази. Чисти непотизам. Дође вам тако неки никоговић који ништа нема и ништа не зна, па се попне тасту на грбачу. Сироти отац сироте Грете! Ено га, управо стоји уз сиротог рабинера и потписује венчани лист. Мало је ипак нервозан.

– Типични скоројевић – шапуће Густу. – Намлатио лову шверцом текстила па сада ћерки купује мужа.

Неко иза нас управо поче да говори о очевим мутним пословима. Али то данас уопште није важно. Најважније је да је скоројевић нашао једног шмокљана за сироту Грету. Нека га вода носи! Али види се да је шкрт. Каква је ово уопште дворана? Обични шпајз. Зар није могао у целом граду да нађе ништа елегантније, или барем симпатичније? И какво је ово послужење? Неколико малих сувих сендвича, сољена харинга, кромпир–салата и сок од наранџе. Ипак су Ивица и Грета, тај згодни пар, нешто боље заслужили.

– Грета делује некако уморно – каже Клара – управо измождено. Ја увек тврдим да се треба удати за своју прву љубав, а не за двадесету.

– Али она је срећна, а то је ипак најважније – брани Лилика своју пријатељицу. – Већ сам јој сто пута рекла да не пудерише нос светлим пудером јер тиме још више истиче трагове козметичке операције.

Сви је запиткујемо: Ма шта кажете?

– Па зар не видите? Свињарија. Тог доктора би требало налупати, кад вам кажем.

*

Гости се окупљају око олтара. Родитељи никоговића дубоко су дирнути, грле скоројевиће, али не разговарају с њима. Чудно. Значи да се не слажу баш са избором свог сина. Зар су нешто боље желели? Међу нама буди речено, човек може и да их разуме.

– А зашто су заправо толико журили са тим венчањем? – чуди се онај с лулом у зубима.

Заиста наивно питање. Сви му се помало подругујемо.

– Сада се о томе заиста може већ отворено говорити – рече Густо – када већ цео град зна. Зимус је Ивица побегао од куће, родитељи су му ангажовали детектива који их је обоје пронашао у некаквој опскурној јазбини, тотално пијане. Гретин брат хтео је Ивицу да убије. Дошла је и полиција, било је повуци–потегни. Њен отац се зарекао да ће уцмекати Ивицу као псето ако још икад покуша да се приближи његовој кћери...

Ивица прилази Грети и нежно је милује. Онда разменише неколико речи.

– Како хоћеш, душо – одговара му Грета.

Ето видите, већ се свађају. Како је то жалосно!

Почиње венчање. Никоговић стоји на месту као скамењен. Блед је као крпа. Сирота Грета малко шкиљи. Лилика нам шапуће да Грета иначе носи наочаре, па сад сирота ништа не види.

Деверуше окружују младу. Диван тренутак. Никоговић ставља млади прстен, сасвим скроман прстен када се зна колико тај човек зарађује.

– А куда ће на брачно путовање?

– Били су већ...

– Уосталом, није ни важно – каже онај с лулом – овог пута хотелске трошкове платиће тата Киршнер.

Исправљамо га да се Гретин отац не зове Киршнер. Испоставља се да је чова с лулом дошао на погрешно венчање. Али ће остати када је већ ту. Венчања су, уосталом, сва иста. Ивица згази чашу, као што налаже обичај, али неки мисле да је то учинио из беса.

– Када ли ће је први пут преварити?

Ово кобно питање све време је висило у ваздуху, па је било историјски нужно да се напослетку јавно и изговори.

– Ја лично – рече чова с лулом – дајем им највише три месеца.

Густи им даје недељу дана. Лилика је још већи песимиста.

– Није Грета тако глупа као што изгледа – шапуће нам Лилика.

– Јуче му је већ рекла: Ивице, удаћу се додуше за тебе, али нећу дозволити да ме вараш. Радије ћу да се удам него да останем стара фрајла! А верујте ми да она зна шта говори.

Стан је преписан на њено име. Клара подсећа да познаје једног доброг адвоката, за сваки случај.

– Видећемо – мрмљамо сви скупа – видећемо...

Гледамо то двоје младих монструма. Усиљено се смешкају једно другом, тобоже се нежно љубе и играју пред нашим очима представу, иако већ сви јасно видимо у души њихов неумитни усуд. Венчање је завршено, прилазимо младом брачном пару и обасипамо га добрим жељама и влажним пољупцима.

– Све најбоље! Свако добро!

– Срећу и здравље!

– Дуг и срећан живот!

– Честитамо.

ПРИЧА О М. ИЛИ БОГИЊЕ СУ СМРТНЕ

Била једном једна сасвим обична девојка која је живела у Америци. Она је, рецимо да се звала М., била, како рекосмо, сасвим нормална плавокоса девојка која се ни по чему није разликовала од осталих нормалних плавокосих девојака. Стога су се мушкарци окретали за њом на улици и одавали јој признање звиждуцима, баш као и свим другим плавокосим девојкама. Њу је, као и све друге плавокосе девојке, привлачио филм. Али будући да је она, како рекосмо, била плавокоса девојка као и све друге, или није можда чак то ни била, добијала је увек само сасвим мале улоге као статиста.

Али што је Бог у својој доброту учинио?

Он је, као што је познато, својевремено створио небо и земљу, човека и животиње, па и потпуно сувишне инсекте. И тако се догодило да наша М., када се једног јутра пробудила, није могла да отвори очи. јер, ноћу ју је један крвожедни комарац убо у оба очна капка, као што се лети каткад догађа, па су јој ујутро капци толико натекли да их је једва успела тек малчице да отвори и кроз сасвим танку пукотину извири. Поред тога су јој се још и обрве помакнуле према челу, што јој је придодало оригиналан, изразито еротски израз.

Али М. је имала уговорен термин за снимање па је морала да оде, онако натечених очију, у филмски студио.

И тада се догоди чудо. Почело је већ у трамвају, када је М. пружила кондуктеру возну карту и тада га одоздо погледала силом прилика пришкиљеним очима. Човек је пребледео као крпа, клекнуо и запресио је, обећавајући јој да ће се након своје шихте растати од жене. Пре него што је стигла у филмски студио, М. је добила укупно 24 брачне понуде, и озбиљне и неморалне. Када је изашла из трамваја, зауставио се сав

саобраћај, јер су сви мушкарци, пролазници и возачи, застали и пиљили у њу.

У студију је чудо настављено. Чим је М. ушла у своју гардеробу, салетели су је продуцент, редитељ и носилац главне мушке улоге. Носитељице главних женских улога позеленеле су од зависти.

Након обављеног снимања, продуцент јој је понудио главну улогу у свом следећем филму, за који је специјално ради ње намеравао да наручи сценарио. М. је у том филму требало да игра улогу богиње секса која треба само да погледа мушкарца па да овај сместа изгуби разум. Разуме се, само по себи, да је М. одмах потписала уговор.

На повратку кући обузео ју је нелагодан осећај да је чуду дошао крај. Капци су јој већ били спласнули а обрве се мало–помало враћале на своје место. Нико се више није окретао за њом, кондуктер је није ни погледао и ниједан од бројних путника је није запресио. Изгледала је као и све друге блондине које није убо комарац.

Туробно је седела у својој собици и буљила преда се широм отворених очију.

Тада изненада зачу тихо зујање које јој зазвуча као најлепша глазба.

З–з–з–з...

Комарац јој је облетао око плаве коде.

М. нагло устаде, добро затвори прозор, леже пуна наде у свој креветац и још једном се, пре него што заспи, жарко помоли Богу. И гле, када се ујутро пробудила, једва је успела да отвори очи, толико су јој капци били натечени.

Комарац је поштено обавио свој посао.

М. је ангажовала тим стручњака који се састојао од инсектолога, архитеката ентеријера и зидара, којима је задатак био да херметички затворе стан како јој комарац не би више могао да умакне.

Ниједна жена после Клеопатре није направила тако фантастичну каријеру као М. Њени филмови донели су милионе долара. Мушкарци свих старосних граница падали су, при погледу на њу, у транс, у свим цивилизованим земљама на свету порасла је квота бракоразводних парница, супружници су масовно остављали супруге јер ниједна од њих није имала онај посебан поглед одоздо, онако еротичан и пун обећања какав је имала та богиња секса.

Када је била на врхунцу славе, М. се удала за светски познатог драматурга по имену Артур, па су све троје – М., Артур и комарац – заједно. пошли на брачно путовање око света. Комарац, који је у међувремену почео да се одазива на име Гинсберг, пратио је брачни пар у кутијици обложеној изнутра ватом, са сићушним отворима и под сталном паском инсектолога, који је ту драгоцену животињицу само ноћу пуштао у богињину спаваћу собу. И тада се догоди несрећа. М-ин муж осетио је у полусну како га нешто на шији голица па је лупио руком по том месту и усмртио Гинсберга. Гинсберг је издахнуо под Артуровим дланом.

*

М. се додуше одмах растала од бруталног убице, али то ништа није променило на ствари – њена звезда је нагло гаснула и филмска компанија је ускоро раскинула са њом уговор. Покојни Гинсберг понео је са собом у гроб за сва времена њен божанствени сексепил.

Сада могу да вам одам тајну – јунакиња Гинсбергове саге није била нико други до Мерлин, обожавана богиња из Холивуда која је у свом кратком веку све постигла, осим малко среће и приватности. Кажу, додуше, да је била срећна у прво време своје заљубљености у Артура Милера, али се и та лепа међуигра завршила, као и обично, венчањем. На крају се Артур развео од ње, иако је Мерлин због њега наврат-нанос код једног помодног рабина у Њујорку прешла у јеврејску веру.

Намерно спомињем помодност и место догађаја јер би у Израелу Мерлин могла најраније за десет година, ако би уопште

и могла, да пређе у јеврејску веру.

Мојсијевска вероисповест не иде за придобијањем нових верника. То је ексклузивни клуб прогоњене чељади, па треба имати добре везе да би се у њега могло ступити, поготово ако је реч о *шиксе*. Ваља иначе имати на уму да је код нас, насупрот уобичајеном мишљењу *шиксе* апсолутно симпатичан назив згодне нејеврејке.

Међутим, нашим патријарсима није у начелу стало до тога да се наш клуб превише проширује јер немају времена за такве трице. Они су даноноћно заузети бројним седницама Владе.

Наше мале религиозне странке, наиме од памтивека, језичак су на ваги у свим преговорима о коалицијама, а њихов утицај је тако велики да је Мојсије могао само да сања о таквој моћи.

За моје немачке читаоце намеће ми се само од себе поређење – хоће ли ЦДУ (де–мохришћани) или СПД (социјалдемократи) бити на власти зависи само од тога да ли ће ФДП (либерали) прекорачити квоту од пет посто гласова.

Резултат тог демократског рулета је да код нас рабини седе за командном плочом и саодлучују о свим елементарним животним проблемима.

Заправо је за брак, за који је и у мојсијевској вероисповести пожељно да се склоди пре развода, меродавна држава, али држава се у те ствари меша само када је јавни морал у питању, то јест када се о томе распишу новинари. Иначе наши добри рабини чине само оно што они, дакле, Свевишњи, сматрају исправним.

Врховни рабинат нема ама баш ништа против бракова. Он прави потешкоће само ако разведена жена жели да се уда за мушкарца чије презиме почиње на слово К, што не значи Кишон него Коен, што ће рећи првосвештеник, или ако једна жена има смелу намеру да се поново уда након што јој је муж пре 30 година отишао да купи цигарете и успут се негде задржао. У таквом случају, рабини могу да приуште себи „привилегију дилеме” хоће ли се растресени супружник можда ипак вратити кући.

ЧИНОВНИЧКА ЕТИКА

- Циглер, молим вас, дођите на тренутак у моју собу и затворите врата за собом.
- Изволите, господине Шултхајс.
- Седите.
- Хвала, господине Шултхајс.
- Вероватно се питате зашто сам вас позвао.
- Да, господине Шултхајс.
- Данас је петак.
- Оппростите, не разумем...
- Стрпите се мало. Управа обично избегава да се меша у оно што се догађа изван ове зграде, али као начелник овог одељења осећам се лично одговорним за своје људе.
- Јасно, господине Шултхајс.
- Бићу потпуно отворен са вама, Циглер. Шире се неке чудне гласине о развратним теревенкама у којима и ви учествујете преко викенда.
- Ја?
- Да, Циглер, и ви. Биће боље за вас да ми све испричате.
- Господине Шултхајс, заиста не знам... нас неколико нежења састајемо се у једном стану...
- У приватном стану?
- Да, приватном... Долазе и неке девојке... па плешемо...
- Тренутак само! Уз музику?
- Да, уз музику. Плешемо уз музику...
- Разумем, Циглер. Наставите! А како сте тада обучени?
- У панталонама смо... у кошуљама... чарапама...
- Питао сам вас за кол–герле.
- За кога?
- За девојке.

- Оне су у сукњама.
- У минићима?
- Да.
- Само сам то хтео да знам. Наставите!
- Плешемо и забављамо се. Па то сви раде, господине Шултхајс...
- Можда, младићу, али немају сви могућности да дођу до важних пословних тајни. Када једном кренете путем одавања тајни, Циглер, ништа вас више неће зауставити на том путу. Да можда не тврдите да се сећате баш свега о чему сте брбљали за време тих својих дивљих оргија?
- Па и не разговарамо баш све време, господине Шултхајс...
- Сигуран сам да не разговарате! Али, зар нисте никада помислили да, тако неразумно оргијајући, можете лако да постанете жртва уцене?
- Нисам...
- То сам и мислио! А шта пијете?
- Ништа. Вотку.
- Чисту?
- Не, са соком од парадајза...
- Једна трећина према две трећине?
- Да.
- *Bloody Mary!* Као што видите, младићу, управа је о свему прилично добро обавештена. А сада, с допуштењем, једно мало изненађење: ова је слика, исечена из новина, синоћ пронађена у вашој фиоци, сакривена испод извештаја Државне ревизије! Смем ли да вас замолим да ми то објасните?
- То је слика... једне девојке са наше забаве... Она је освојила прво место на такмичењу лепоте на плажи, па је зовемо Принцеза од Средоземља.
- А зашто је у бикинију?
- Није то бикини, господине Шултхајс... То је све насликано помоћу спреја...
- Шта је то насликано помоћу спреја?
- Њен бикини... насликан је помоћу спреја... а снимили су је... овај... на том такмичењу... Био је то заправо *herpening*...
- Па шта јој онда држи... како да кажем... груди?

- Ништа.
- Желите можда да кажете да је у ствари гола?
- Само је попрскана спрејом...
- Гола је, дакле! Дивно! И ви, државни службеник на одговорном положају, одржавате односе са особом која се тако слободно понаша?
- Не, господине Шултхајс, не би се могло рећи да...
- Могу да замислим шта се све тамо код вас догађа... Стриптиз! Трбушни плес! Групни секс!
- Какав групни...
- Не прекидајте ме! Не би ме нимало изненадило да чујем како међу собом делите те мачке...
- Како то мислите, делимо?
- Мислим да за вас, припаднике данашње златне младежи не постоје никакве забране. Најпре бацате коцку па онда поделите међу собом те голе кол-герле и повлачите се с њима у замрачене собе и ваљате се у дивљој екстази по душецима или воденим креветима, а за то време... откривате државне тајне, драгоцене, виталне податке до којих долазите у служби...
- Али, господине Шултхајс...
- Содома је то, Циглер, Содома и Гомора! Недавно сам разговарао о томе са својом женом. О томе, младићу, како мени у вашим годинама не би никада пало на памет да плешем како ви данас плешете. Не, ми нисмо дозвољавали да нама овладају тако ниске страсти, нисмо се деградирали делећи међу собом голе девојке! Нисмо се повлачили с њима у мрачне собе и тамо се у дивљој екстази ваљали по душецима и воденим креветима. Не, Циглер, за нас је морал, појам који је данас изгубио готово сваку вредност, још нешто представљао! Је ли плавуша?
- Ко?
- Она попрскана спрејом. Принцеза од Средоземља.
- Не, она је риђокоса, господине Шултхајс.
- И вероватно има зелене очи?
- Да.
- Те су најопасније.
- Хоћете ли ми сада вратити ту слику?

– Још не, младићу. Сliku је запленила управа као доказни материјал. Биће нам потребна за дисциплински поступак који ћемо да покренемо против вас...

– Дисциплински поступак?

– Нема смисла да сад ту, Циглер, цмиздрите, то вам неће помоћи.

– Обећавам вам, господине Шултхајс, да никада више нећу ићи на те забаве. Верујте ми!

– То није никакво решење, младићу. Моје је гесло: Не бежи од проблема него се ухвати с њима у коштац! Могу да вам кажем да сам ја лично преузео вођење истраге о вашем случају.

– Ви лично, господине Шултхајс?

– Да, док сам год ја на челу овог одељења, и док год уживам поверење управе, морам лично да сносим одговорност! Овога пута ћу и ја поћи с вама, Циглер.

– Али... али ми смо... само неколицина младих...

– Будите ви без бригае, Циглер. Ја сам врло флексибилан, лако ћу се прилагодити вашем друштву. Плесаћу, пићу, а ако треба, учествоваћу и у деоби голих девојака и повући се с којом од њих...

– Ма добро, господине Шултхајс, али...

– Ни речи више! Моја одлука је неопозива.

– Заиста не знам, господине Шултхајс...

– Најважније од свега је да истрага остане у потпуној тајности. Нико не сме ништа да сазна! Да понесем коју флашу?

– Не знам...

– Понећу флашу француског шампањца. А знам и масу добрих вицева. Хоће ли и она бити тамо?

– Ко?

– Принцеза.

– Господине Шултхајс, молим вас да примите мој отказ.

– Захтев се одбија. Састајемо се у девет пред управном зградом.

САВРШЕНИ БРАК

Као што је уобичајено на скуповима интелектуалног крема, даме су се повукле у свој угао салона, а ми мушкарци остали смо до краја вечери на окупу. Теме наших разговора кретале су се у распону од пореза на доходак преко афере Вотергејт до „Последњег танга у Паризу”, на којем смо се мало дуже задржали, вероватно зато што је већина нас била отприлике истих година као и Марлон Брандо у том филму.

– У овим нашим годинама – споменуо је инжењер Глик – човек више не може да побегне од спознаје да је институција брака чиста катастрофа.

На брзину спроведена демографска анкета показала је да је 85 посто лоших бракова, да их је 11 посто напросто неподношљивих, да их је три посто још како–тако, а да се о преосталих један посто не зна ништа поуздано.

Је ли могуће, упитали смо се, да кривица за ове депримирајуће цифре лежи на нама мушкарцима? Ту су се мишљења разилазила. Неко је од нас рекао да је један његов комшија већ 32 године срећно ожењен, додуше – с пет жена за редом.

– Какав је кунст – јави се један од гостију, Густав Шлезингер, који је до тада ћутао – разводити се и онда се увек изнова женити неком другом? Помоћу таквих трикова, наравно да се може бити срећно ожењен. Али узмите, на пример, мене и Кларису. Ми живимо већ двадесет година у складном браку.

Сви смо се загледали у присталог, елегантног мушкарца, већ помало проседог на слепоочницама.

– Не може се рећи да је Клариса некакво божанско биће – настави он – или да нам деца нису безобзирни шмрковци. Не, није ствар у томе, него смо ми само открили зашто се толики бракови најчешће распадају.

– Зашто? Који је разлог за то? – салетели смо га питањима са свих страна. – Будите мало јаснији! Због чега већина бракова пропада?

– Због разних ситница, господо. Због свакаквих глупости, због баналних трзавица које претварају живот двоје браком везаних људи у пакао. Дозволите да наведем само неколико примера. Ја бих увече хтео да спавам, а моја жена би хтела да чита. Ја се ујутро пробудим свеж и одморан, а моја је жена уморна и хтела би још да спава. Ја за доручком волим да читам новине, а она би за то време радије ћаскала са мном. Ја волим да једем ротквице, а моја жена не трпи никакво грицкање. Ја волим да се шетам, а она радије да слуша музику. Ја очекујем важан телефонски позив из Њујорка, а она сатима брбља с пријатељицама о проблему доставе купљене робе кући. Мени је стало до...

На овом месту неки гости су га прекинули.

– Само без сувишних детаља! Знамо ми што хоћете да кажете. Разговарате с искусним супружницима. Него, како тај проблем може да се реши?

– Решење лежи у доброј вољи дотичних особа. Сва она ситна неслагања која се нужно јављају у сваком браку, треба заједнички решавати у духу толеранције, љубазности и међусобног разумевања. Сећам се, на пример, како је једне вечери Клариса хтела да гледа на нашој израелској телевизији филм о Тарзану, а ја сам на јорданској хтео да гледам емисију о вероватно и вама добро познатој трбушној плесачици Фатими. Умало да тада није дошло до лома међу нама. Ипак, није дошло. Усред препирке изненада смо праснули у смех. Зашто, рекли смо једно другом, зашто морамо само да имамо свако свој пешкир? Зашто се не бисмо том методом послужили и у другим случајевима? И тако сам ја сутрадан купио Клариси нови телевизор.

Отада се никада више нисмо препирали око тога који ћемо програм да гледамо.

Густав Шлезингер застао је у говору.

– Је ли то све? – упитали смо га.

– Не, то је био почетак. Мало–помало увели смо тај двојни принцип и у неким другим аспектима нашег заједничког живота. Тако смо се претплатили на два примерка новина и часописа које смо најрадије читали. Имамо код куће и два радија, две филмске камере и двоје деце. Поклонио сам Клариси и нови аутомобил како би се слободније могли кретати по граду, а преуредили смо и балкон како бих ја имао своју спаваћу собу.

– Аха! – гракнули смо сви готово у један глас. – Аха!

– Само без тога „аха“! – одбруси нам Шлезингер. – Напротив, наш брачни однос досегао је нове врхунце, а када смо увели још један телефон, отпала је и последња могућност да се наруши хармонија у нашој кући.

– Али све те ствари страшно пуно коштају? – гласило је следеће питање које смо му поставили.

– За срећан брак ниједна жртва није превелика. Уз мало добре воље, лако се могу савладати и финансијски проблеми који настају из заједничке добре воље. Тако сам и ја, на пример, изнајмио атеље у нашој кући, иако сам због тога морао да подигнем кредит.

– Атеље? Какав атеље?

– Мој сопствени. Преуређење балкона било је свакако велика помоћ, али је остало још неколико малих могућности неспоразума. Рецимо, заједничко купатило. Или ормари за одећу. Или наши разговори. Кад је Клариса сазнала да је један атеље на врху куће слободан, одмах смо заједнички донели одлуку и ја сам се после недељу дана преселио горе. Немате појма колико је то добра донело нашој брачној заједници. Ујутро нисмо више морали седети једно насупрот другог зловољних лица, ја сам могао да једем хрскаве ротквице до миле воље. Па и пошту смо почели да примамо свако за себе...

– Како то?

– Клариса је опет узела своје девојачко презиме. Тако је започело једно од најсрећнијих раздобља у нашем браку. Али ништа није тако добро да не би могло да буде и боље. И даље смо морали да рачунамо с тим да ћемо се сретати на степеништу у тренутку када нисмо ни она ни ја у правом психичком стању за тако нешто. А мени је могла да смета и

дечја вика. Зато смо одлучили да се ја преселим на други крај града.

– И то није лоше деловало на ваш брачни живот?

– Мислите на...

– Да.

– Па, забога, ту су и хотели! Сретали смо се и у биоскопу, а с времена на време и на улици. У свакој од тих ситуација љубазно смо се поздрављали. Али најважније од свега било је то што међу нама није више било ни трунке напетости. Далеко од тога. Једино је до спора још могло да дође око деце. Али и ту смо нашли решење. Када сам се ја преселио у Јерусалим, повео сам сина са собом, а ћеркица је остала код Кларисе. И могу да вам кажем да се тај аранжман показао врло успешним.

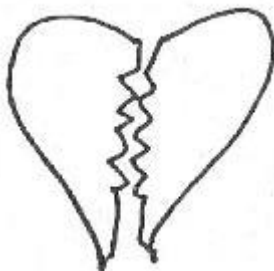
– И ваша је супруга задовољна свим тим?

– Одушевљена је. Последња разгледница коју сам летос добио од ње била је срдачна да не може бити срдачнија. Обоје смо поносни што смо, уз помоћ разума и добре воље, уклонили проблеме из нашег заједничког живота. Зато бих вам, драги пријатељи, нешто саветовао: пре него што се позабавите мишљу да се раставите, или пре него што се одлучите за неко друго модерно решење, треба са супругом да упрете свим силама да узајамним разумевањем уклоните све оне ситне, безначајне потешкоће са којима морате да се носите. Тада ћете имати исто тако срећан брак као и ја.

Густав Шлезингер завали се у фотељу излажући се помало самодопадљиво нашим завидним погледима.

– Свеједно – рече инжењер Глик – ја остајем при свом мишљењу да заједнички брачни живот у ово наше доба не функционише како треба. Ваш случај је изузетак.

МАДЛЕН

Недавно, у смирај дана, док је из околних гајева наранџи допирао промукао смех шакала а ветар доносио жуте облачиће пустињског песка, појавио се изненада у мом врту Шултхајс. Обрадовао сам се што га видим после толико времена. Није се нимало променио, био је то онај исти, стари, елегантни Шултхајс, интелектуалац у правом смислу те речи. Само сам му у очима одмах приметио нешто необично тужно.

Понудио сам му да седне и попије чашицу здраве јорданске воде. Ћутке је попио неколико гутљаја.

– Морам са вама о нечему да поразговарам – рече.

– Само изволите. Претпостављам да сте ради тога и дошли.

– Није ми било лако да се одлучим на овај корак. Али не могу даље овако. Морам неком да се изјадам, иако сам виши државни службеник који мора да пази на свој добар глас.

Наточио сам му још мало јорданске воде и настојао да га својим држањем охрабрим.

– Не знам одакле да почнем – настави он. – Ви ме већ дуго познајете. Знате да сам здрав, уравнотежен човек који ужива пуно поверење својих претпостављених.

– Знам.

– Тако се барем чини површном посматрачу са стране. У ствари, верујте ми да сам страшно усамљен. Остао сам нежења зато што никада нисам нашао одговарајућу животну сапутницу. А морате да знате да сам одувек чезнуо за мало топлине. Али никада је нисам нашао... све док није Мадлен крочила у мој живот.

Загледао се на трен у празно пре него што је продужио:

– Хм, човек никада не зна када ће му судбина покуцати на врата. Тога дана нисам ни слутио шта ме чека. Било је то трећег

ноембра прошле године.

– Ваша веза траје већ шест месеци?

– Да. Тог јутра сам се пробудио са грозницом и позвао доктора, који је установио да ме тресе грозница од грипа и нешто ми преписао. Комшија је отишао по то у апотеку и вратио се са некаквом кутијом. Када сам је отворио, угледао сам у њој повећи предмет од ружичасте гуме.

– Термофор?

– Сасвим обичан термофор. С металним затварачем. Ништа посебно... Боже мој, како се стидим!

– Али зашто?

– Јако ми је тешко да говорим о детаљима из свог приватног живота. Имајте стрпљења са мном.

– У реду, у реду.

– Добро се свега сећам. Када сам први пут опипао ту грејалицу, напољу је падала киша а унутра је било хладно. Ставио сам грејалицу на груди и... и... веровали или не, први пут у животу срце ми је осетило нешто мало топлине. Први пут у животу нисам био сам. Да ли ме разумете?

– Наравно.

– Ту ти на грудима лежи та ствар, та топла, мека ствар, а једини јој је задатак да ти олакша живот. О, како сам био захвалан мојој Мадлен!

– Како? Молим?

– Тако сам је назвао. Мадлен. Чим сам је први пут угледао. Зашто Мадлен? Не знам. Можда сам једном давно у Паризу волео девојку која се тако звала. Можда сам само желео да је волим. Или сам можда само желео да видим Париз? Како било да било, од тог тренутка ништа ми више нису могле животне буре. Моја Мадлен је била са мном, под покривачем. Сматрате ли то апсурдним?

– Нипошто. Многи људи се служе разним грејалицама.

– Ви ипак не схватате сасвим добро мој случај. Размислите мало! Када су ми ноге хладне, Мадлен ми их угреје. Појаве ли се болови у куковима, Мадлен их одагна. Могу да је ставим и на стомак ако желим. Њене могућности су неисцрпне. А увек остаје скромна, увек верна, увек услужна. Ништа друго не тражи него

само мало вреле воде. Дуго нисам то хтео да признам самом себи, али то не могу да порекнем...

– Заљубили сте се у њу?

– Да, могло би се тако рећи. Никако не могу а да се не сетим Пигмалиона. Познајете ваљда ту предивну причу о енглеском језикословцу који се заљубио у кип Афродите. Слично је некако било и са мном. Каткад се питам како је могуће да један одрастао, интелегентан човек лудује за једном безначајном, неугледном грејалицом! Колико их има лепших и већих од ње! Али мени је стало само до моје мале Мадлен. Штавише, морам признати да сам и љубоморан на њу.

– Вара вас?

– Једанпут ме је већ преварила. – Шултхајс припали цигарету и поче нервозно да увлачи дим. – Није она додуше била ништа крива. То се догодило стицајем околности. Пре неколико месеци Мадлен је почела да испушта воду. Како сам лудачки заљубљен у њу, стално сам хтео да ми буде још топлија па сам је толико напунио врелом водом да је задобила опекотине са стране и почела да цурка. Био сам сав очајан. Отишао сам с њом код најчувенијег специјалисте за термофоре... и тада се догодило оно страшно. Када сам увече дошао по њу, тај зликовац ми је тутнуо у руке неки сасвим десети термофор. Заменио ју је! Не верујем да је то намерно учинио, али га то ипак не оправдава. Затражио сам од њега попис свих муштерија и кренуо у потрагу за Мадленом по целом граду, уздуж и попреко. Напокон сам је негде око поноћи нашао, у кревету једног дебелог трговца мешовитом робом, који је запомагао на сав глас. Код њега сам је нашао...

– Ин флагранти?

Шултхајс без речи климну главом.

– Отада је више не испуштам из вида. Често се ноћу пробудим окупан у зноју зато што сам сањао да пропушта воду. Толико ме мучи тескоба да сам се обратио за помоћ и брачном саветовалишту. Саслушали су ме и установили да за мене постоји само једно решење како бих се напокон ослободио погубног утицаја који Мадлен врши на мене, а то је да купим нови термофор.

– И јесте ли га купили?

– Јесам. Ено га лежи неупотребљен у фиоци. Ја врло добро знам да по закону имам право да држим две грејалице. Али ваљда нико не може да ме присили да обе употребљавам?

– Наравно да не може.

– Мадлен и ја смо доживотно везани једно за друго. То је напосто тако, и ту се ништа не може.

– Дозволите да вам честитам. Такви снажни људски односи врло су ретки у животу.

– Чекајте мало. То још није све. Још вам нисам рекао зашто сам заправо дошао код вас. Колико ми год то било тешко, морам да признам да један сасвим одређен разлог квари наш срећан заједнички живот. Ти термофори, знате, имају ограничено време деловања, па чак ни Мадлен не остаје топла дуже од четири–пет сати. И тада... не знам како да се изразим...

– Мадлен је постала фригидна?

– Хвала вам. Хвала вам што сте ми узели ту реч из уста. Јер, уз сву своју љубав према Мадлен, морам да признам да нема скоро ничег непријатнијег него што је додир са охлађеном грејалицом. А када се то догоди, када на пример, пре него што заспим, осетим на ногама хладан додир тога гуменог предмета, онда избацити Мадлен ногом из кревета.

– Ма немојте!

– Варварски поступак, зар не? А ујутро, када се пробудим и спазим ту јадницу како лежи на поду онако млохава и исцрпљена... – Шултхајс бризну у плач.

– Стидим се пред самим собом. Никада не бих рекао да могу да будем тако округан. Док је фино топла, држим је у наручју, милујем и тетошим, а чим се охлади поступама с њом као са каквом крпом, бацама је на под и газим по њој. Шта ми вреди што ујутро опет клечим пред њом и заклињем се да то нећу никада више да учиним! Свеједно учиним... – Сав очајан, Шултхајс зари лице у руке. Био је на рубу нервног слома. – Помозите ми! – зацвиле. – Избавите ме из невоље! Реците ми шта да радим!

Дуго сам и напрегнуто размишљао. На крају рекох:

– Шултхајс, мислим да сам нашао решење. Не знам хоће ли то упалити, али могли бисте барем да покушате.

– Шта? – приупита ме Шултхајс напето. – Шта?

– Када приметите да вам се термофор охладио, лепо устаните из кревета и напуните га опет врелом водом!

Шултхајсово лице, избраздано од јада, разведри се. Устаде, стисну ми руку без речи и оде клањајући се од захвалности. Спасио сам један брак!

ЕХ, ПУСТО ТУРСКО!

Цариград је голема метропола, по броју становника готово већа од свеколиког Израела, иако је праву афирмацију стекао тек пошто су у њему снимили филм. Бејаше то трилер који се звао *Топкапи*, а у којем Питер Јустинов мажњава царске драгуље. Сигурно се сећате тог филма? Стога и није чудо што је приликом наше недавне посете том граду најбоља од свих жена пожелела да види локацију филмског снимања.

Узели смо водича и отишли у Топкапи, који је у међувремену претворен у национални музеј, па смо згранути од дивљења лутали лавиринтом прекрасних одаја. Мислим да у историји није било ничега што би човека тако фрапирало, осим можда данашњег Кремља.

– Ове дворане су права ризница блага древне цивилизације – верглао је службени водич. – Овде су похрањене уметнине непроцењиве вредности, овде је позната царска библиотека, овде је и највећа збирка минијатура на свету. Шта бисте желели најпре да видите?

– Харем – ланух.

Најбоља од свих жена приговори ми да сам опет вулгаран, али је водич добро знао да бакшиш дају мужеви, па нас је одвео право у најлепше крило свеколиког комплекса.

Рекло би се да је цео Топкапи изграђен управо због тог дела. У харему је свака одаја својеврстан бисер, а кревети с душецима као душа мекани, ни мислити не смеш на њих, као ни на раскошне будоаре у којима су дотеривали лепотице када би им дошао ред за зна се шта.

– Овде је Његово Величанство обично стајало и посматрало женски базен тамо доле – рече нам водич – па је бирало коју ће од њих.

Пришао сам том прозору и покушао да замислим како је то онда било, али ме најбоља од свих жена прену из мојих полигамских снова и рече да би сада хтела да погледа мозаике. Рекох јој да не буде нестрпљива, нека се и она нагледа овог историјског видика. И док сам тако стајао на тој осматрачници и зурио у мамутски базен капацитета хиљаду женскадије, упитао сам се како ли је, под милим Богом, он, султан, то објашњавао својој хануми.

– Је ли, болан, Абдул Хамиде – каже му тако жена једне вечери – смем ли да знам шта ти толико дуго сеириш с тог пенџера?

– Је л’ ја? – пита султан. – Ах, драга, само гледам какво ће време.

– А шта су ти све оне женске тамо?

– Хм, све бих рек’о да ће киша.

– Мани то, ја те питам шта су ти они буљуци жена онамо доле?

– Каквих жена?

– Тих лепотица што се доле купају. Још ћеш ми рећи да их не видиш?

– Душо моја, мени је важно небо, гледам облаке и звезде, зашто бих ја глед’о доле? Ал’, када ми већ то спомињеш, све ми се чини да је оно доле неки хамам ил’ штогод слично томе. Ма знаш како је, раја се мора негде и опрати.

– А откад ми то имамо у сарају хамам за рају?

– Да ме убијеш, не знам, слатка моја голубице, ал’ ћу се свакако распитати. Знаш, ако ми је што забрљ’о онај хрсуз од неимара, дина ми, набићу га на колац!

– Абдул Хамиде, нешто ми плахо врдаш?

– Око моје једино, како можеш посумњати у мене?

– Је ли? Па, добро, реци ми онда зашто сваке ноћи бежиш у онај тамо башкалук?

– Ко, је л’ја?

– Безбели ти! Само шћапиш силеџек и нема те више.

– Ма идем у ћенифу, љубави моја.

– Зар на два дана?

– Шта ћеш кад ми дуго треба. А који пут, кад ми сан неће на очи, одем да играм шах с евнусима. Знаш онога шкембавог с

кривошијом? Е, с њим прошли пут умало да нисам награисао. Им'о је ата више, ал' ја њему турнем топа па...

– Ал' два дана!

– Па се он намерачио на моју шахињу и...

– И вратио се ти без сапа, клецала ти колена.

– И држ' – не дај...

– А дернек?

– Који дернек?

– Знаш ти добро који! Читави сарај не мере ока склопити од дефа, зурле и таламбура уз трбушни плес.

– Мислиш, ја изводим трбушни плес?

– Не ти, него оне.

– Које?

– Твоје ајгируше.

– Јање моје, ма како можеш?!

– Не бургијај ми ту! Синоћ сам с пенџера викнула да прекину, глава ме боли, а знаш шта ми је један од оних твојих чанколиза рекао, ха? „Мучи, жено!“ вели ми он. „Не квари мерак султану!“ Шта то треба да значи?

– Појма немам, мајке ми. Биће да нека од тих цура има човека који се зове Султан. Ко Јусуф Султан ил' шта ти ја знам. И биће да је тај чувар хамама...

– Још нисам видела ни једну једину мушку главу тамо доле.

– То ти је ваљда отуд што су све те цуре чедне... знаш како је, рабинат и те ствари...

– Чедне кобајаги. А све голе ко од мајке рођене!

– Ма ко?

– Па те твоје успаљенице.

– Немогуће! Хоћеш да кажеш да немају ништа на себи?

– Ниси ваљда глув!

– Аман јараби! Е, рашчеречићу тог кавазбашу, имана ми! Зар у мом рођеном сарају! Баш добро да си ми то рекла, јаранице

моја! Голе! Гле ти њих! Из ових стопа идем доле да то испитам, па ако немају прописну дозволу за нудистичку плажу, има да их...

– Абдуле, болан, куда ћеш у том силецеку?

– Морам одмах онамо, премила моја. Ваља ми испитати те профукњаче, да видим шта им је то на уму, и тако... Ово ти је зорли проблем, знаш. Па ја сам ожењен човек! Грлице моја, ево ме натраг зачас, можда још овог месеца, а с првим ластама свакако.

– Крмак један!

– Чућемо се, срећо моја, а буде л' шта новог, само ми зврцни. Љубим те, шећеру мој преслатки! Ћао!

ОХ, КАЛКУТА!

Морам признати да ми жене неким својим особинама понекад ипак иду на живце.

Ту, у првом реду, мислим на њихову знатижељу.

На пример, причам ја људима који ме напетост слушају о великом пожару у Калкути, и то причам као неко ко је тако рећи био сведок самог догађаја. У јарким бојама описујем како се један небодер срушио као кула од карата, како су неки неустрашиви ватрогасци заглавили у ватри, како је један очајни отац, кога сам тако рећи својим очима видео, тражио усред пожара своје дете, како је једна прелепа млада жена искочила кроз прозор...

Ту ме једна од слушатељки обавезно пита:

– А ко је била та жена?

Мени никако не иде у главу зашто се неко занима за личне податке жене у запаљеној Калкути. Али како желим да наставим причу, одговарам:

– Немам појма. Нека жена. Нека Индијка.

– Да ли је она тамо живела? – наставља питалица.

– Вероватно.

– Да ли је била сама? – пита ме даље.

И штошта ме још пита. Својим сувишним питањима блокира моје казивање, одузима му напетост, упропашћава га.

А ја бих тако радо причао о том пожару у Калкути који тако добро познајем из својих бројних казивања, са свим оним драматичним моментима који иду уз такву причу о једном великом пожару. Моје казивање увек безнадежно запне управо на том месту, код те лепе младе жене која је искочила кроз прозор. Никако да дођем до слонова који су се дочепали слободе у том пакленом пожару. Покушавао сам и да изоставим ону реч „лепа” али ми то није ништа помогло.

Све док ми једног дана није изненада пала на памет једна генијална идеја. Када ме је за време мог детаљног приповедања једна слушатељка опет приупитала ко је била та заносна индијска лепотица, одговорио сам јој као да је реч о нечему што се подразумева само по себи:

Рифка Вајнреб.

И први пут, за последњих двеста година, успео сам да довршим причу.

Тада сам открио основно правило за дуг и срећан живот – жене увек желе да чују имена. Опседнуте су тиме. Отада, кад год ме на врхунцу мог казивања прекине типично женско питање: „А ко је то био?” ја промптно реагујем траженим податком: „Сара Пиклер” или „Јосипа Камински”, и мирно настављам причу.

Свим припадницима мога пола који су жртве болесне радозналости својих слушатељки, саветујем да увек имају у рукаву више имена. Тиме ће обезбедити себи несметани ток приповедања и стећи унутрашње спокојство.

Посебно је ефектно име: „Мирјам Блументал”.

ГЕРШОНОВА УДОВИЦА

С удовицом сам се упознао у једном ресторану негде у пустој земљи телавивској. Управо су ми стигли јагњећи котлети, кад са суседног стола устаде постарија, ситна дама и приђе ми. Јесам ли то ја, умиљато ме упита, онај што прави оне смешне цртеже у новинама.

Мој покојни муж јако их је волео – објасни ми – иако сам није знао ни две црте да састави. Али је волео музику. И партију карата с времена на време. Играо је с апотекарером иза угла, знате. Јадан човек, био је сакат на једну ногу. Мислим, тај апотекар.

Ту информацију сам примио к знању како и приличи. Моја је удовица имала румено лице, седу косу на потиљку уредно сложену у пунђицу, очице налик на црне дугмиће, малену црну торбицу и згужвану марамицу. Црни дугмићи би се повремено замаглили, посебно на помен покојног мужа.

Ах – уздахну она – када би сад Гершон барем био овде с нама! Био би пресрећан са вама да поразговара. Како су га само занимали људи! „Берта” рекао ми је једном, „колико људи, толико ћуди”. Бавио се графологијом, знате! Наравно, само као хобијем, али ипак...

Упитах удовицу могу ли да јој наручим неки компот, а она прихвати и седе за мој сто.

– Најлепше вам хвала – рече. – И Гершон је јако волео слатко. „Берта”, рекао ми је једном, „није ме брига *шта* каже доктор.” А здрав је био као дрен, само је патио од морске болести. Мислим, на броду. Једино чега се никад не би одрекао, то је био пренос фудбалске утакмице суботом увече на телевизији. Никада! Да, имао је он своја начела, мој Гершон. Ни рибу никада није јео.

– Када вам је умро покојни муж? – европски васпитан, уљудно је упитах.

– Пре осамнаест година – уздахну Гершонова удовица – али ми се чини као да је то било јуче. Ах, какав је то био карактер! Новине би прогутао. Све их је куповао иако нисмо били богати. Али, ето, имао је своје навике, знате... На пример, никада се није возио аутобусом. Само таксијем, макар немао ни пребијене паре у џепу. Једном га један таксиста умало није убио. Звао се Зилберман. Зилберман? Тако нешто. Или је био Зилберштајн? Мислим, таксиста. Због тарифе. Гершон се згрозио. „Берта”, рекао ми је, „па ово је превршило сваку меру”.

Дотле сам прилично сетно жвакао своје котлете. Гершон ми се постепено обликовао у духу, али сам ипак осећао да би ми добро дошла промена теме, макар и привремено.

– Хмм – процедих – не смемо стално да живимо у прошлости, зар не?

– Тако је – сложи се Берта. – Шта је било, било је. Управо је тако говорио и мој покојни муж. „Берта”, рекао ми је једном, „важно је шта ће бити.” Таквог је био духа мој Гершон. Препирао се са сваким. Осим кад су били избори. Државни, мислим. О томе ни речи лоше, мислим. А марке? Какву је збирку имао! И знате шта? Није их држао у албумима, држао их је у папирној кеси!

– Хм... да – приметих – ко би то рекао! Али, драга госпођо, опростите што сам вас толико задржао...

– Ма ни говора – прекину ме удовица. – Навикла сам ја на то да се људц занимају за Гершона. Тако ми је једном рекао: „Берта, све у своје време.” Ето каква је био поштењачина! Ах, а како је тек уживао да иде у биоскоп! Од тога му је само једно било милије, да решава укрштеницу у својим пољским новинама.

Мало сам се промешкољио на столици.

– Па... – кажем – чини се де је јесен готово прошла. Убрзо ће зима.

– То је он увек осећао у костима, мој покојни муж. Промену времена мислим. „Берта” рекао ми је једном, „није ме брига *шта* доктори кажу...”

То сам већ био чуо. Гершон је почео да се понавља. Истини за вољу, већ ме је хватала жива антипатија према добром Гершону. Мислим, у првом реду, зато што је сваку мисао морао да почне

са „Берта...” Закључио сам како је последњи тренутак да дух мужа њеног Гершона избацимо из разговора.

– Ово с Египтом – кажем – питам се шта ће од свега тога да буде. Шта ви мислите?

Удовица се замисли, а очи јој још више дођоше налик дугмићима.

– Да је мој покојни муж жив – напослетку закључи – сигурна сам да би рекао: „Берта, желим им свако добро.” Да, о свему је имао такав оштроуман суд. И није волео да ленчари, то никако. Празником би узео да везе. Додуше, само на крстиће. Не као ова данашња младеж. Обријао би се ујутро и увече, ако треба. „Берта” рекао ми је једном, „ту се не мењам...”

Дотле ме је већ обузела силна амбиција да из удовице исцедим барем једну безгершонску реченицу, макар само једну. Оставио сам политику и прешао на инфлацију („Берта, важна је ликвидност”), на спорт („Могоао је да пешачи километрима. До поште и назад!”) и, као круну свега, на прославу државне годишњице („Берта, сигурније ми панталоне стоје с хознтрегерима”).

Крах на свим фронтовима. Кроз све то, питао сам се о чему ли је Гершонова удовица разговарала са мужем док је тај јадник још био жив. Да ли је и њему стално цитирала њега самог? „Берта, рекао си ти једном мени, Гершоне...” Да не кажем колико ме је живцирало што сам од целог грешног света баш ја изабран да уз своје котлете кусам Гершона и Берту. Можда морам да престанем са прављењем оних сличица у новинама?

У међувремену, удовица је наручила компот од шљива.

– Гершон је јео воће – рече. – Али чујте, ево, причамо и причамо, а нисам вам се још представила. Ја сам Берта.

Драго ми је.

– Чудно, али знате ли на кога ме ви подсећате? На мог покојног мужа. Да не поверујете! И он је имао такве, знате, усне. Мало по страни, мислим. Људи то нису уочавали, али је он то знао. Ха, знао је он свашта. „Берта” рекао ми је једном, „тако ти је то”. То је било онда када ме је оставио због оне дебеле праље због које је навукао упалу плућа. Знате шта? У животу није никада носио

поткошуљу! „Берта”, рекао ми је, „радије ћу да ставим два шала”.

Ту, на два шала, искочио сам из коже. Испружио сам се преко стола и просиктао:

– Берта, споменете ли још само једном Гершона, послаћу вас за њим!

Али се Берта није нимало омела.

– Но, но – рече мирно – зар је то начин? Да је мој Гершон још жив...

Паде ми на ум да знам од чега је Гершон умро – није то била упала плућа. Спасевај се, Ефраиме, док још можеш! Устадох да пођем од стола, али ме Берта зграби за руку и не хтеде да ме пусти.

– Мој покојни муж – рече – јако је волео куглање...

Остало нисам чуо јер сам гласно позвао у помоћ, на шта је конобар самарићанин дојурио и ослободио ме. Похитао сам кући, где сам тек под леденим тушем охладдио жељу да Берти заврнем врат.

Те ноћи ми се у сну јавио Гершон, стиснуо ми руку немо и саосећајно, и весело одмаглио с дебелим праљом. Благо теби, Гершоне!

СЛАБОСТ ПРЕМА МОРНАРИМА

Недавно се најбоља од свих жена вратила раздрагана из града.

– Ефраиме – довикну ми весело – купила сам ти праве жилете! Какво изненађење! Прави жилети, ммм...

Отрезнио сам се тек после неколико сати, када сам се сетио да се бријем електричним апаратом, и то већ поодавно. Шта ће ми онда жилети? Истина је убрзо изашла на видело. Моја женица луњала је по Дизенгофовој улици, где се суочила са једним новим симптомом приватне иницијативе. Реч је о портабл-дућану у облику отвореног ковчега на плочнику.

– Кријумчарена роба – рекла ми је узбуђено, дрхтавим гласом. – Један морнар продаје те ствари испод руке...

Упитао сам је каква је то рука испод које се у по бела дана тргује на главној улици, али ми она, уместо одговора, развезе о напетости и узбуђењу који прате такве трансакције.

Наравно да је купила још неке ситнице – оригиналну корејску ружину водицу с екстрактом од борових иглица, једну таблу израелске чоколаде која се лиценцирано производи у Сингапуру и привезак за кључеве на којем виси један мали компас. Сложио сам се да би тај компас могао добро да нам дође када се једном изгубимо у Сахари. Само звирнемо на њега и већ знамо на којој се страни света налази кућа чија врата отварају ти кључеви.

Најбоља од свих жена после тога није хтела пола дана да разговара са мном, али је онда омекшала.

– Дабоме да ја знам да нама ово све не треба – признала ми је – али нисам могла да одолим напасти. Имам тако неку слабост према морнарима.

Показало се да је у међувремену опет била у куповини. Поносно ми је показала тек купљене залихе за тешка времена. Ту су биле три флаше малезијског учвршћивача за косу, сијасет

пасти за зубе, папуче, кинески ручни рад, прокријумчарене споредним путем, преко Тибета, у Дизенгофову улицу.

– Не само да ти морнари имају превисоке цене – пожалила ми се најбоља од свих жена – него су још и безобразни. Ниједан од њих ништа ти неће рећи о пореклу робе. Најрадије бих их пријавила полицији.

Током поподнева претражио сам јој ташну, нову новцату, од бамбусовине, и пронашао још нешто од шверцоване робе – један чисти посребрени упаљач из Грчке који је купила за мене. Ја сам иначе непушач.

– Женска главо – брецнух се на њу – само још један морнар и затражићу да нам одвоје рачуне у банци.

Најбоља од свих жена покуњено обори главу и учини ми се као да се излечила, једном заувек, од своје морске болести. Ипак сам, с времена на време, правио мале штих–пробе и тако једног дана пронашао комад индонезијског сапуна с мирисом лаванде који беше сакривен међу њеним вешом и бочицу помаде за улепшавање која је сумњиво мирисала на океан.

– Жао ми је – тихо је процедила – ово ми је заиста последњи пут.

А онда, једног тмурног четвртка, болест се поново јавила. Моја жена се бледа вратила кући и сручила уморна у фотељу.

– Рекла бих да сам стварно пролупала – простењала је. – Купила сам једног мајмуна.

Ни њој самој то није било јасно. У последње време држала се само оне стране Дизенгофове улице на Којој нема тезги како би избегла испружене канџе морнара. Али не лези враже! Данас је један од тих мангупа прешао са својим морнарским ковчегом на другу страну улице. У свом асортиману имао је и тог малог, слатког мајмуна на батерије, *made in Hongkong*, који удара у бубањ.

Шверцована роба, наравно.

– Жао ми је – рече ми жена сва уплакана – али једноставно не могу да одолим морнарима...

Ухватио сам је за руку и сместа је одвукао у Дизенгофову улицу. Морнар је још увек био на свом месту, са својим морнарским ковчегом и шверцованом робом. Однекуд *ми* беше познат.

– Чујте – рекох му – да нисте ви можда држали ону малу парфимерију на Ротшилдовој авенији?

– Јесам – одговори ми он. – А зашто ме то питате?

Погледавши своју супругу која пати од морске болести, приметио сам како се мирис широког, великог света око ње расплинуо у трен ока. Индијски шампон који већ беше узела из морнарског ковчега испаде јој је из руке...

– А још ми је покојна мајка лепо говорила – шапну ми – да не смем да верујем морнарима.

Код куће је, сломљеног срца, извадила батерије из оне мале кинеске играчке. Које је још до мајмуна бубњара који је потпуно нормално оцарињен и легално увезен?

РАПСОДИЈА У ЗЕЛЕНОМ

Поодавно смо планирали то путовање које је сада напoкoн могло и да се оствари. Прошли су они тешки дани испуњени свакојаким припремама и кренули смо на пут.

Недељу дана у Паризу! Ох–ла–ла!

Већ у ваздушном простору острва Родоса обузео нас је онај осећај среће, типичан за израелске грађане када су далеко од своје хваљене домовине, а тај осећај нас је пратио и када смо крочили у одвратни париски хотел са пет звездица. Потрајао је још двадесетак минута.

А тада се то догодило.

Стајао сам крај хотелског прозора и уживао у прекрасном погледу на париске телевизијске антене. Изненада зачух иза себе продоран женски крик:

– Ајој!

Окренух се и угледах најбољу од свих жена како, разрогачених очију, суманутим покретима копа по својој ташни.

Ја сам, уз ту стамену жену, преживео већину ратова на Блиском истоку. Штавише, заједно смо се од градске управе у Тел Авиву изборили за грађевинску дозволу за нашу кућу. Ипак, никада је нисам видео тако очајну.

– Боже мој! – кукала је. – Изгубила сам је! И изађе из хотела да се изгуби у велеградској вреви, а мене остави самог усред крша из напола испражњеног кофера. Сати су пролазили, па сам се већ помало и забринуо. Једино ме је мој грозоморни француски изговор спречио да се обратим полицији.

Одједном се врата широм отворише и најблеђа од свих жена баци се на кревет јецајући на сав глас:

– Не могу да је нађем... Нема је у целом Паризу!

– Чегато нема, за име Божје?

– Моје зелене сенке за очи!

Показало се да је моја добра женица, када смо стигли у хотел, установила да јој недостаје нешто што је иначе чувала као зеницу ока свога – зелену сенку за очи која је једина могла да прави контуре на њеним бадемастим очима. Једна обична шарена сенка!

Трагала је за њом по целом Паризу, обијала прагове свих бутика и парфимерија, испробавала на туце сенки, да би на крају, сва утучена, установила да у Паризу нема сенке такве посебне зелене боје. Уосталом, тада сам тек успут сазнао да је реч о производу званом *velvet green* који производи фирма Maubelle of Michigan. Њој ниједна друга сенка није ваљала.

– Ама, душо – покушах да је утешим – иза тих твојих наочара нико жив не може да види зелене обресе око твојих очију.

– А шта ти мислиш, глупане, шта ће бити кад скинем наочаре да их обришем?

Никада нисам тврдио да разумем жене и њихове недокучиве душе. Слабији пол живи у свом сопственом свету, са својим сопственим законима и сопственим шареним сенкама за очи. Жене су напросто различите од нас мушкараца. Луцкасте су, између осталог.

Моја жена се, на пример, тада расплакала као кишна година. У таквим околностима она никако није могла сутра увече да пође са мном на пријем у нашу амбасаду.

– Без своје шминке на коју сам навикла осећам се као да сам гола – рекла ми је. – Иди ти сам на тај пријем.

И показала ми је своје црвене очи.

– Погледај ми само очи које сам својом старом сенком могла још некако и да спасем. А сада, можеш и сам да видиш на мом левом оку како изгледа та одвратна боја коју су овде у Паризу хтели да ми подвале. Видиш ли разлику?

Прегледао сам јој оба ока што сам помније могао, али нисам видео никакву разлику између њих. Зелена је црта – зелена црта. И тачка. Можда јој је лево око било чак и малчице лепше. Или је то било десно?

– Потпуно си у праву – рекох. – То не може да се пореди са *velvet greenom*.

Претила је озбиљна опасност да се наша незаборавна недеља у Паризу претвори у чисту зелену трагедију. Најбоља од свих жена провела је бесану ноћ. С времена на време устајала би из кревета и гледала се у огледалу. Затим ме је пробудила:

– Погледај само како изгледам! Чиста катастрофа!

Била је, у неку руку, у праву. Заиста није било пријатно гледати јој уплакано лице и натечене очи.

Када сам мало боље размислио, установио сам да никада пре нисам посебно уочио шарене црте око женских очију, осим можда код Мис Пиги из Мапета.

– А сада спавај, срце моје – промрмљах испод покривача. – Сутра ћемо да замолимо америчког амбасадора да ту твоју сенку наручи дипломатском поштом директно из Мичигена.

Сутрадан ујутро остала је у кревету.

Тиме проблем додуше није био решен, али је подигнут на виши ниво. Једном сам чуо како је нека жена изгубила пластичну шналу којом је везивала косу испод свог малог мозга. Био је то довољан разлог да се суноврати кроз прозор. Због једне обичне шнале!

– Сада знам како се то догодило – потврдила ми је жена. – У таксију ми се отворила торбица, па ми је сенка вероватно испала из ње. А зашто? Само зато што немам ни једну једину ташну која се може поштено затворити.

А код куће има безброј ташни! Има их у свим могућим нијансама дугиних боја, има их од коже, свиле, најлона, перлона, дралона, сламе, фибергласа, од плексигласа, па чак и од дрвета! И две од плеха.

– Сутра ћемо да купимо нову ташну – закључила је на крају.

Рекло би се да се куповином нове ташне увек решавају сви проблеми. Поготово у иностранству. Једном смо се у Риму затекли за време штрајка транспортних радника и она је одмах купила једну црвену ташну. На Кипру сам ја угануо зглоб. Она је отишла из хотела и купила – знате већ шта. Била је то необично велика, ако се не варам, ташна од жутог целулоида.

– Чекај мало! – рекох својој уцвељеној супрузи док су ми мождане вијуге увелико ротирале. – Шта мислиш, како би било

да покушамо у трговачком центру америчке војске? Уверен сам да ћемо тамо да пронађемо ту твоју сенку.

– Не буди смешан! – узврати она, али сам се ја већ упустио у потрагу. Ипак је наша срећа била на коцки, па можда чак и брак. А нада све наш боравак у Паризу.

Најпре сам отишао у најближу продавницу фризерских потрепштина и купио једну зелену сенку без икакве ознаке на њој. Затим сам свратио у златару близу Опере и замолио да ми на поклопцу златним словима угравирају речи *velvet green, Maybelle of Michigan!*

Златар се није нимало зачудио мојој молби. Зна он добро какви су ти страни туристи. Фурешти.

И да не дужим... Након сат–два вратио сам се у хотел, пришао најуплаканијој од свих жена на свету и пружио јој ту њену сенку.

– Жао ми је, душо – рекао сам тронутим гласом – претражио сам ту америчку продавницу од врха до дна, али сам само ово нашао.

Када је моја женица угледала шарену сенку коју сам јој донео, сва се пренеразила.

– Лудице! – узвикнула је. – Па то је то! Управо је то оно што сам узалуд свуда тражила!

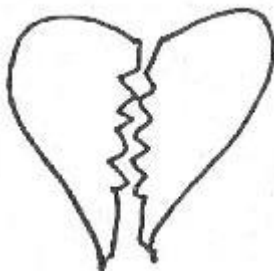
Скокнула је до огледала и повукла неколико зелених црта око својих блиставих очију.

– Ето! Видиш ли сада разлику?

– Наравно. Па нисам слеп.

Моја захвална супруга предала ми је све 43 сенке за очи које је купила у 43 париске парфимерије. Рекла ми је да радим са њима шта хоћу.

И тада сам ја сео за сто и, за разлику од Џорџа Гершвина, чија је жена наводно употребљавала плаву сенку за очи, написао ову рапсодију у зеленом.

ЖЕНСКА ИНТУИЦИЈА

Јадна Глорија, са као прст дебелим подочњацима, седела је клонуло у мојој најбољој фотелји, хрпа јада и чемера. Гледао сам је и срце ми се кидало. Зар је то она иста Глорија која је, колико јуче, блистала у крему Тел Авива, која је, пре само тридесет година, била млада жена пуна живота?

Да, пуна је и сада – али где је живот? И зашто није тако млада каква је некад била? Ах, закључих у себи, *sic transit* Глорија Бирнбоим.

– Једноставно сам морала да дођем да поразговарам с тобом – започе она тужно. – Мој муж ме вара.

Забезекнуо сам се. Јехел Бирнбоим неверан? Зар тихи Јехел с наочарима, узор човека радише, миротворца и плашљивца? Па, то је смак света, помислих, ова земља факат иде наопако када чак и један Јехел ... Дошло ми је да заплачем. И мени је било страшно.

– Глорија – процедих – имаш ли неке доказе?

– Мени нису потребни докази – горко се насмеши. – Жена то зна. Ту је безброј ситних знакова.

Описала ми је те ситне знакове. Јехел је постао према њој потпуно равнодушан. Једва да јој каже коју реч.

– Видиш, да је био барем *мало* пажљивији – рече Глорија – да ми је ту и тамо донео какав мали поклон, букетић цвећа, било шта. Али не, никада! Зар то онда није очигледно? Одмах сам знала да сигурно има неку другу. А онда, отприлике у јануару, распршио ми је сумње до краја.

– Зашто, шта је било?

– Преко ноћи је опет постао нежан муж. Сам мед и млеко. Долази ми са цвећем, ситним поклонима, и све тако. Да ли

разговара са мном? Ма да ми глава пукне, ко навијен! Одмах сам знала колико је сати. Нисам се ја јуче родила, знаш.

– Али, Глорија...

– Нема ту *али!* Права жена то зна и готово. И онда ти Јехел нагло добије апетит као млади вук. Да једе? Цео дан само жваће. Нарочито рибу која има све оне протеине и шта ти ја знам. И сад ја тебе питам: шта ће ожењеном човеку протеини? Па зато да појача свој знаш већ шта... ето зашто! Због тих својих дроља!

– Ма замисли ти тог Јехела! Додуше, мени се учинило да је у последње време мало ослабио.

– Наравно! – потврди Глорија. – Ослабио је, наравно! Јер је мој драги муж прошлог месеца одлучио да пређе на дијету. Ништа ни да такне, само рибу. Мора да пази на струк, рече. Него! Одједном је почео да одлази у сауну, трчи по неколико километара, ради склекове. Да, и још дан и ноћ лежи на сунцу да добије боју. Волела бих да знам шта ће боја мушкарцу његових година?

– Ммм, када сам га последњи пут видео, мени се учинио мало блед.

– Тачно! Мислиш да то нисам приметила? И одмах су ми се упалиле лампице, кажем ти. Да је само блед! Згужван као ислужена крпа, тако уморан да се једва вуче а камоли да трчи. Наравно, када је сву енергију потрошио на знаш већ шта.

– Пази – настави Глорија – бићу искрена. Ја сам љубоморна. Слушам га ноћу, у кревету, обрће се и врпољи, не може да заспи јер му се по глави мотају оне његове курвице. Неки дан ми је дошло да га млатнем папучом по глави.

– Шта је било, Глорија?

– *Шта је било, Глорија?* Глорија се пробуди усред ноћи, погледа мужа поред себе, а он спава! Спава као беба! Још и хрче! Мислила сам да ћу свиснути. Сву ноћ сам се окретала и превртала, болесна од љубоморе. Мислим, не мораш да будеш генијалац па да схватиш од чега је човек одједном тако миран и спокојан, зар не?

Ту је Глорија почела у себи да куне, а у мени је прокључао бес. До ђавола и тај Јехел, помислим, зашто није мало опрезнији?

Зашто је тако провидан?

– Чуј – опет ће Глорија – слушај сад ово. Једног лепог дана Јехел почне да гланца кола да се блистају ко сунце. И брије се двапут на дан. Ха! Било је то као да ми је дошао и све признао. Знаш те мужеве који се наједном забрину за свој изглед! Купују себи нове кравате, секси гаћице, припијене панталоне? Па се наместе пред огледало, из профила, увлаче стомак и задржавају дах да им пуцају плућа?

– Да – коначно попустих – да, Глорија, знам на какве мужеве мислиш.

– Е, па видиш – победоносно ће Глорија – Јехел не ради ништа од тога! Хе, лукав је, курва једна! Напротив, вуцара се у неким крпама као скитница, само да ми замаже очи. Кола су му блатњава. Бријање? Пушта и по три дана да му израсте брада. Перфидан је тај... прорачунат...

И сирота жена бризну у плач.

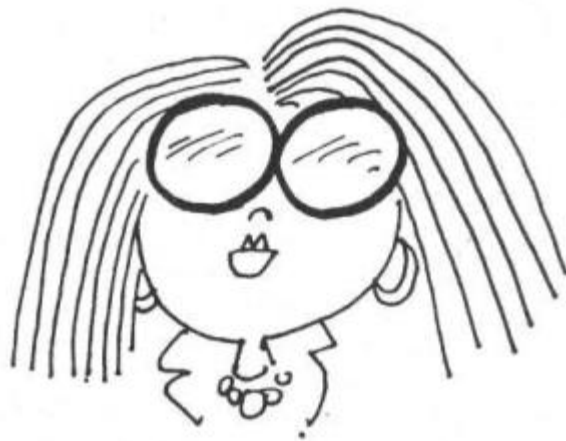
– Ја волим свога мужа – зарида. – Шта да радим? Молим те, реци ми шта да радим?

– Направи и ти њега љубоморним – препоручим јој.

– Врати му истом мером! Варај га, Глорија!

– Па то радим већ двадесет година – зајеца Глорија.

– Али то није решење.

У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ ЈА

Тек што сам се пробудио, уловио сам најбољу од свих жена како замишљено зури у једну тачку.

– Доста ми је! – мрзовољно ми је казала. – Дозлогрдило ми је да свако божје јутро гледам како исте две ноге гурам у папуче.

Наравно да ми је одмах било јасно да је оболела од „синдрома Симон де Бовоар”. Није могло да буде ништа друго посреди јер ме је мало после тога приупитала, гледајући себе напетом у огледалу, нисам ли можда приметио да одувек радимо увек једно те исто.

Дао сам јој за право. И ја сам се већ више пута упитао зар немам ништа паметније да радим него увек на исти начин да удишем и издишем ваздух, од јутра до сутра, без икакве промене, баш као робот без мозга...

Још док сам то говорио, жена ми се цела завукла у огледало. Поглед јој је лутао преко брда и уграђене кухиње, па је довео до неизбежног питања:

– Реци ми, Ефраиме, шта ја заправо радим овде? И ко сам уопште ја?

Морао сам да јој признам да нисам баш много времена утрошио на то питање. Али сада, када је већ сама повела о томе реч, упитах се озбиљно: „Па стварно, шта она заправо тражи у мојој кући?”

– Душо – напоменух јој – ако желиш да постанеш плавуша, зашто ми то одмах не кажеш?

Оставила ме је да стојим без речи и наставила да чита своју нову Библију. Вратила се тек негде пред вече. Узнемирило ме је њено стоичко самосавлађивање.

– Немам ја ништа против тебе, Ефраиме – обавестила ме је. – Проблем је само у мени и мом егу. Знаш ли шта сам радила цео

дан? Размишљала сам. Шта сам? Ко сам? Где ћу да откријем свој прави идентитет?

– Ти си моја жена – рекох јој. – Госпођа Кишон. Тако ти пише и у личној карти.

– Да, али зашто сам ја – ја?

Добро питање. Да се оне давно прохујале среде, пре 35 година, случајно удала за др Јозефа Фридлендера уместо за мене, сада би, без сумње, најбоља од свих жена била госпођа Фридлендер, а не госпођа Кишон.

– Цео живот је – рече ми она тужно се смешећи – пука случајност.

Коме она то говори? А могао сам лепо да јој поклоним и Гинисову књигу рекорда!

*

Најбоља од свих жена појавила се поново тек пред сам дневник. Поглед на њено лице упозорио ме је да ћу опет имати посла са Симоном де Бовоар. И заиста се велика француска књижевница изнова појавила баш док сам прао зубе. То јест, појавила се моја жена, и то с једном другом Симонином књигом у руци: *Другачији пол*.

– *Voilà* – рече ми – ова фантастична жена живела је 42 године са Сартром а да се никада није удала за њега. А шта мислиш, зашто се није удала?

– Можда је Сартр није никада запросио? Жена ми се загледа у огледало помно проучавајући профил свог идентитета.

– Погледајмо, Ефраиме, напоскон истини у очи. Откако знам за себе живим у некаквој зависности. Најпре сам припадала родитељима, а онда деци. А ти... признај да си ме узео за жену само због тога да ти будем слушкиња.

– Није ми то био циљ – извиних јој се. – Живот је пун свакаквих зависности. Када сам ти, на пример, неколико дана пре нашег венчања рекао да ми треба још мало времена за размишљање, ти си добила, ако се не варам, прави напад беса.

– Можда – рече ми најбоља, наслађујући се слатким успоменама – али онда још нисам знала у шта се упуштам.

„Боже,” помолих се у себи, „сачувај ме бар од Харе Кришне. Што се мене тиче, може да буде и плава, и смеђа, и црна, само нека не буде ћелава!”

– Мислим да више нећу да носим брусхалтер – рече најзамисљенија од свих супруга свом одразу у огледалу. – Морам да откријем, Ефраиме, саму себе. Желим да живим својим животом.

Могли смо да одемо и до егзорцисте. Тај би сигурно истерао из ње и госпођу де Бовоар.

– Не желим више да се улепшавам ни за једног мушкарца – настави моја супруга. – Баш ме брига шта ти о томе мислиш. Нећу више никакве глупе зелене црте да бојим око очију нити ћу више да фарбам косу каном.

– Поносићу се радије сребрним сјајем своје косе. Јешћу торте и сладолед док не пукнем. Ја нипошто нисам, друшкане мој, твој сексуални објекат. Од сада ћеш морати да ме прихватиш овакву каква јесам.

Нисам се усуђивао да противречим. Мени је било све потаман, само да не обрије главу!

– Симон – није више могла да се заустави – Симон Сињоре је рекла: „Моје су боре део мене. Ко ме тражи, наћи ће ме у мојим борама”.

Ваља констатовати да има превише тих Симон.

– Желим да барем једном погледам на себе из једне више перспективе. Морам, Ефраиме, сама себи да докажем да егзистирам, овде и сада. Желим да будем независна, јеси ли ме разумео? Уписаћу се на факултет и студираћу књижевност. И желим да научим како се ткају теписи, желим да будем обична конобарица, саксофонисткиња, било шта, једино је важно да *јесам*.

И отперјала је, закључала свој его с обе Симон у своју собу, и неколико сати телефоном разговарала с пријатељицама које такође трагају за својим идентитетом.

Када се у петак вратила кући с новим новцатим кофером, озбиљно сам се забринуо. Пропао сам ако ме остави. Без ње ћу увек стићи на време у биоскоп, па ћу морати да гледам и

рекламе. Отиђох до своје мајке. Рекох јој да ми је жена сва заокупљена трагањем за самом собом.

– Да, да... – рече ми мајка – у животу сваке зреле жене дође тренутак када схвати да је њен пут никуда не води. Избледели су младалачки идеали, па јој сад немирни дух тражи нове задатке.

Мојој мајци је било тада скоро деведесет година, али не само што је била у пуном власништву својих умних способности него је знала и да се служи њима.

– Па шта ми ваља онда чинити? – упитих је.

– Дечко драги – одговори ми мајка – купи јој ташну марке Луј Витон.

– Али, мама – очајнички узвикнух – па знаш ваљда да су јој ормари пуни ташница! Шта је то тако посебно у торбама Луј Витон?

– Цена, дечко драги, цена...

Одвезао сам се у град и купио женску ташницу марке Луј Витон. Торбу пуну слова Л и В. А што се цене тиче, она је наш банковни рачун свела на статус „Молимо вас да што пре назовете своју банку и јавите се господину Розенталу”.

Код куће сам затекао најбољу од свих жена испред напола спакованог кофера. На лицу јој је писало „Збогом, Ефраиме! ” Било је то у длаку исто онако као и код госпође де Бовоар када ју је спопала жеља за лутањем. Брже–боље сам скинуо пак–папир са слова Л и В и пружио их супрузи. Шта се тада догодило, тешко је описати. Тело јој се стресло као од удара струје, дрхтавим прстима посегнула је за ташницом, руменило јој је еуфорично облило образе а екстатични смешак затитрао на уснама.

– Витон... – прошапутала је – прави Витон!

Похрлила ми је у загрљај и пољубила ме је. У позадини су зацијукале виолине, запевала шева и процвало цвеће, а на бескрајном хоризонту грануо нови дан.

ФРОЈД У ПРАКСИ

Лавиринт еротике води нас равно у Беч. Наиме, у том царском граду професор Фројд је открио да је полни нагон неизлечива болест, а да ни снови нису здрава ствар.

Комбинација та два симптома доводи нас непосредно до трауме, што сам и ја недавно искусио на својој кожи.

Јутро је лоше почело. Тек што је свануло, најбоља од свих жена уморна је на леву ногу. Пипајући око себе довукла се, онако буновна, једва некако до апарата за кафу. Била је погрбљена и очи су јој биле натечене, па сам сматрао потребним да је пристојно упитам како се осећа. Из осећаја дужности, и из кревета.

– Ефраиме – промрмљала је она – остави ме, молим те, на миру. *Молим те* да ме оставиш на миру!

Када сам мало боље послушао, разабрао сам да уопште не мрмља; пре би се могло рећи да урла.

– Зашто? – упитам је. – Шта се догодило? Најбоља од свих жена насу себи шољицу невероватно црне кафе и врати се исто онако расположена у кревет.

– Молим те да упамтиш – саопштила ми је између гутљаја и јецаја – да ти никада нећу опростити оно што си ми ноћас учинио.

Био сам убијен у појам. Колико сам се сећао, нисам у последњих дванаест сати учинио ништа недолично.

Напротив, извео сам синоћ најбољу од свих жена у ресторан који одговара мом друштвеном положају, где смо вечерали сарму.

После тога смо се по месечини вратили кући, легли у наш брачни кревет и заспали. А сада, ујутро, она са мном овако...

Био сам, како рекох, убијен у појам.

– Шта сам ти учинио? – упитах. – Реци ми коначно!

– Понео си се, Ефраиме, као звер, као бештија... не... као свиња!

– Ама где, забога?

– У мом сну.

И неодлучно ми исприповеда шта се догодило. Најбоља од свих жена сањала је да је краљица од Сабе. Вероватно од превелике дозе гледања телевизије...

– Погубили су ме – стресла се, сећајући се те сцене – одсекли су ми главу гиљотином.

– Чекај мало – упадох јој у реч – на двору краљице од Сабе није још било гиљотине.

– Не причај којешта! Одсекли су ми главу гиљотином. А знаш ли ко је руковао гиљотином?

– Па, нећеш ваљда да кажеш...

– Да! Ти си био тај, Ефраиме, ти! И још ти се лице развукло од одвратног церења!

Ућуткан тим њеним оптужбама, размислио сам о немилном случају. Морао сам да признам да није ред одрубити главу мајци своје рођене деце. И још се усто и церекати! Мало–помало почео сам да схватам зашто је тако лоше воље.

– Можда то уопште нисам био ја? – рекох, не бих ли добио на времену. – Ти крвници, колико знам, обично су носили маску на лицу?

– Ефраиме! Нема још те маске која би прикрила твој акценат!

Дабоме, тај мој акценат! Требало је још пре више година да нешто предузнем у том правцу. Сада је касно, краљица од Сабе увек би без по муке препознала моју чудновату интонацију. С маском или без ње.

– Када су ме вукли на стратиште – преузела је опет нит моја жена – још си ме уштиную, знаш где, и онда си рекао... онда си рекао...

Ту ју је издао глас.

– Дај реци – процедио сам, стрепећи од оног најгорег – шта сам ти рекао?

– Не, Ефраиме, те речи заиста не могу да поновим. Никако, Ефраиме, никако...

Сад сам се већ озбиљно забринуо. Два пута „Ефраиме” у једном даху! Разбијао сам себи главу шта сам то, забога, могао да кажем, али ми ништа вредно спомена није падало на памет. На крају крајева, био је то њен сан а не мој.

Морао сам да чекам једну сасвим сићушну вечност да сазнам ужасну истину. Већ након друге кафе избило је моје срамотно понашање на видело.

„Адио, жабља лабрњо!” наводно сам рекао. „Ускоро ћемо играти фудбал твојом главом.”

Ето шта сам рекао, скот један! И шта да радим?

– Па, добро – покушах да свалим кривицу на себе – а шта је било с твојим супругом? Мислим на краља Соломона, зар ти није он притекао у помоћ?

– Он? – Најбоља се сакрила иза намрштености од гнева. – Та свиња није ни прстом макла! Знаш ли шта је радио за време мог погубљења? Играо је пинг-понг са Ив Сен-Лораном!

Тиме је драма ескалирала на подручје модне политике. Али ја сам, свеједно, остао у њеним очима главни злотвор.

– Е, богами, томе се заиста не бих никада надала од тебе – резимирала је најбоља од свих жена. – Двадесет пет година изиграваш узорног мужа, а онда ме првом приликом назовеш жабљом лабрњом! Мене назовеш жабљом лабрњом!?

– То је заиста неопростиво – потврдио сам и, за сваку сигурност, померио се на ивицу кревета – али, ако ћемо да правимо биланс објективно и без страсти, то је ипак био само сан...

– Само сан! – просиктала је моја најбоља. – Јеси ли ти свестан тога, Ефраиме, шта си сада рекао? Помисли само на Фројда и на основе психоанализе! Снови откривају правог човека, снови ти показују какав си заиста, са свим својим подсвесним мрачним нагонима. Мени као да је управо пала мрена с очију. Дубоко у твојој мрачној нутрини, Ефраиме, одавно већ дрема нагонска жеља да мојом главом играш фудбал...

Да њеном главом играм фудбал? Свакако да има нешто у томе. Хоћу рећи да је Фројд ипак Фројд, нема сумње. Иако ја лично нисам за гиљотину – пре бих био за електричну столицу, па и полагаано каменовање има неке своје предности. С друге стране,

откад то Громико игра пинг–понг? И уопште, шта та жабља лабрња хоће од мене?

– А знаш ли ти шта је била круна свега? – Поново се моја супружница распалила, – То што си ми одрубио главу и из мене истекле све оне струготине, шта сам тада угледала, шта мислиш?

– Немам појма.

– Шта се сад правиш Тоша! Морала сам да гледам својим очима како мој муж завлачи руку под сукњу Ерни Селиг...

– Мислиш на краља Соломона?

– На тебе мислим, Ефраиме! Реч је о теби и о Ерни Селиг! Прилепили сте се као два магнета која се терају...

Право је чудо шта све ја радим у њеној подсвести! Требало би да, једном приликом, поразговарам о томе са старим Фројдом. Шта да радим?

– Па, добро, шта је било-било је – рекао сам – хајде да одспавамо још један сат, а? Па, ти знаш да ја, у ствари, нисам такав. Прво и прво, не играм уопште фудбал, а оно са жабљом лабрњом, то ми се ваљда омакло ...

– Ефраиме, остави ме на миру!

Молим вас да ми верујете да је после пет минута најбоља жена, упркос црној кафи, спавала као врећа пуна струготина, док сам ја био будан као зец. Нисам више хтео да имам окапања. Ко зна шта сам све у стању да учиним у њеном сну. Или шта сам све у стању да учиним ако ми се, рецимо, Боб Дилан испречи на путу...

Ваљда сам у једном тренутку ипак задремао, јер мало пре него што је zazвонио будилник, појавио се крај мог кревета брадати професор који ми је био однекуд познат.

– А сада ме, младићу, добро послушај – рекао ми је Сигмунд Фројд. – Немој никада више да заборавиш алфу и омегу психоанализе: *пре спавања не једи сарму!*

Сад ми то каже!

КОНЧИТА

Ко тражи тај ће наћи и најнеобичније ствари, посебно у Тел Авиву. Тако се, на пример, у задњем делу једног великог хотела налази олимпијски базен. Вода је у њему млака и ту се брчкају гомиле реуматичних спортских типова свих узраста. Све негде до 14 сати базен је крцат купачима, јер сви у граду знају да у време ручка нико не иде на купање, па зато сви иду на купање само у то време.

Када опет почне радно време у канцеларијама, дворана се испразни тако да у пола четири млади учитељ пливања Цвика остаје сам поред базена.

Али, данас није тако.

По чему се данашњи дан разликује од осталих? Испрва ни по чему. Као и сваког другог дана, окупили смо се око ивице базена. Ми, то јест мала група посетилаца – заменик поглавара президијума у Министарству финансија, коме су својевремено округли зглобови почели гласно да шкрипе, хирург професор Злокзовер, чија кичма у последње време показује посебно леве тенденције, професионални тенисер Тиби који као да има превише пршљенова, и ја. Ја немам никакве тегобе, али имам времена.

У петнаест до четири, пошто смо отпливали својих тридесет дужина базена у млакој води, покупили смо пешкире за купање и спремили се да пођемо кући. Тада су нам изненада влажни погледи пали на усамљену лежаљку на јужном крају дворане. На лежаљци је лежао непознати женски корпус. Одевена је била та прилика у као угаљ црни баде–мантил, а глава јој је била заогрнута више него јаркоцрвеним фротирским пешкиром. Та загонетна појава изискивала је објашњење. Када смо пролазили поред Цвике, упитао га је, онако успут, тениски ас Тиби:

– Ко је оно тамо?

Пошто је бацио испитивачки поглед на ту страну, млади учитељ пливања одговори:

– Ја мислим да би то могла да буде Кончита.

– Кончита?

– Да, Кончита из бразилског плесног ансамбла која станује у нашем хотелу.

Кретање наше четворке нагло се успорило.

Пошто смо се зауставили, ја сам сео на стартни блок број 3. Спопала ме је нека чудна слабост. Пре само два дана гледао сам, као и остали, ту загаситосмеђу примадону на позорници када је оним својим бескрајно дугим ногама – за које је требало да захвали делом великодушности природе, а делом невероватно високим штиклама – изводила права чуда певајући заносно о карневалу у Рију.

А сада је ту лежала, тако рећи надхват руке – додуше, заогрнута фротирским пешкирима – и управо сам осећао њен ритмички дах који је мирисао на кафу...

И у главама мојих пријатеља врзмале су се сличне мисли.

– Ја ћу још мало да останем – напоменуо је заменик поглавара президијума.

– Хитно сазвана седница у мом кабинету може да почне и пола сата касније.

На то је Тиби обелоданио да ће и он из здравствених разлога да отплива још неколико рунди.

Професор се сагнуо да поправи нешто на својим клопама.

Ја сам пак остао да седим на стартном блоку број три. Са тог места имао сам најбољи поглед на Кончиту, ако случајно реши да устане са лежалачке. У трену сам већ видео тај црни дијамант, наравно у бикинију белом као снег, који није ни приближно у стању да обузда њене набујале обрине...

– Ја ћу још малко да се одморим – промрмљао је професор и оборио поглед – не смем толико да напрежем леђа.

Мени је поглед одлутао од Кончите према дворани. Приметио сам да су се одједном око базена створиле групице мушкараца, које су се распоредиле по стратешким тачкама, стрпљиво ишчекујући устајање. „Ипак је срамота”, помислио сам, „да

одрасли људи усред радног времена траће своје драгоцену време чекајући да виде дуге женске ноге!” Имао сам довољно времена да размишљам о том жалосном феномену, јер је велики сат на зиду дворане показивао тек четири и петнаест. Кончитин црвени фротирски пешкир још се није ни помакао, као ни мушкарци који су се без ваљаног разлога и даље задржавали у дворани.

– Ја се бојим да наша влада неће никада да савлада ове наше економске тешкоће – рекао је професор Злоквер, не би ли спасио оно мало образа што му је још преостало.

– Ни ја не верујем да ће у томе успети – сложио се с њим Тиби, грозничаво бришући наочаре. – Следећем министру финансија неће бити лако.

– Ако уопште постоји жеља да се обузда инфлација, требало би замрзнути и цене и плате – казао је заменик поглавара президијума, премештајући своје шкрипаве округле зглобове надесно не би ли побољшао свој бразилски угао гледања.

– Ха, видећемо – морао сам и ја нешто да кажем – све зависи од ситуације.

У ствари, у том тренутку био сам заокупљен сасвим другим проблемима. „Који ли је узрок чињеници”, мислио сам у себи, „да се стражњица домаће жене тако слепо покорава сили теже и изразито тендира надолу, а да дивно заобљени гузови бразилских плесачица као да пркосе законима гравитације?”

– Ја се још једино уздам у Хоровица – изјавио је инжењер Глик, који је у току мог размишљања приступио нашој ложи. – Он је заиста добро поткован.

– По мом скромном мишљењу – напоменуо је Тиби – он ће да одигра пресудну улогу у стабилизацији наше привреде.

– Апсолутно.

Тако смо разговарали о судбоносним питањима све негде до петнаест до пет. До тог тренутка, ако ме сећање не vara, ниједан од присутних никако није могао да се одлучи да напусти пливалиште. Усред наше дискусије о привредним питањима, заменик поглавара президијума отишао је до телефона да откаже хитно сазвану седницу.

Недуго затим назвала је најбоља од свих жена да ме пита да ми се нешто није догодило. Објаснио сам јој да је мени пливање све и свја.

Професор Злокзовер позвао је једног свог пацијента да дође до телефона и саветовао му да одложи операцију до сутра. Затим се обратио нама:

– Док год постоји и најмања нада да ће природа сама да изађе на крај с болешћу, не треба узимати скалпел у руке.

Сви смо се са њим сложили. У недостатку боље теме за разговор, професор је наставио:

– У модерној медицини конвенционалне методе одавно су одбачене. Чак би се могло рећи да класична медицина никада неће стати на ноге...

То са ногама није требало да каже. Све присутне који су чули његове речи подишли су жмарци. У време док се тамо под фротирским пешкирима протезало оно чудо од бескрајно дугих ногу а сви ми грозничаво чекали да устане, није било пожељно спомињати никакве ноге. Већ је пре тога неко изазвао велико узбуђење када је споменуо капућино, а сви смо могли само усрдно да се надамо да никоме неће пасти на памет да изговори неку реч која би могла да нас, макар и издалека, подсети на „бикини.“

– Какво је ваше мишљење о новој политичкој странци? – покушао је инжењер Глик да скрене разговор на другу страну.

Моје солидно утемељено мишљење било је да је Кончита испод фротирског пешкира практично гола. Њено тело нису могле ни приближно да покрију оне две беле крпице. Без обзира на то, ја сам у то време – било је већ близу шест сати – од силне глади која ме је изједала, био на ивици колапса. Умирио сам се тек када сам приметио да се и остали учесници карневала превијају из сличних разлога.

Дотле је безобзирна егзотична странкиња и даље безбрижно дремала. Један једини пут запазили смо да се испод фротирског пешкира овлаш померила – еластично као гепард. Тешко дисање око мене прерасло је у лако роптање. Додатни проблем је био још у томе што се нико од нас није усуђивао да оде до

санитарних одаја, јер смо се бојали да би лепотица кафене боје баш тада могла да устане и оде...

Зато смо скочили у воду и отпливали једну кратку рунду. Напољу је мало–помало почело да се смркава.

Чинило се да ће заменик поглавара президијума први да капитулира. Устао је и одмереним корацима отишао из дворане. Вратио се исто тако одмереним корацима носећи из оближњег кинеског ресторана ужину. Смазао је егзотичне деликатесе са таквим апетитом који би заслужио пажњу психијатра. Неко од присутних је колабирао и Цвика га је изнео из дворане.

Што се мене тиче, ја сам се још прилично добро држао. Барем физички. Психа ми је била малко уздрмана. Уловио сам самог себе како састављам текст за шлагер: „Да л’ је то рај или пакао/ боја коже као какао...”

Ипак сам био већ прилично уморан. Тачно у пола седам Тиби је одлучио да се разведе од жене. Инжењер Глик чучао је на источњачки начин и тихо јадиковао:

– Шта ли ће бити од ове земље? Како ћемо даље?

Одговор на ово питање добили смо негде после седам. Изненада је баде–мантил, црн као угаљ, и више него јаркоцрвени фротирски пешкир спао с успаване егзотичне странкиње. С лежальке је умала Рифка Вајнраб, домаћа женска, боса, млитава и увела. Закони гравитације долазили су код ње до пуног изражаја.

Ако се уз њу уопште могло и помислити на кафу и какао, онда је то у најбољем случају могла да буде цикорија.

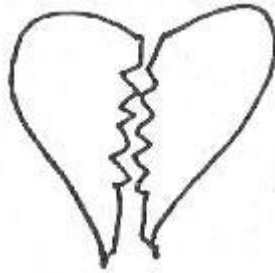
Сви смо устремили погледе на оног неодговорног балавца Цвику.

– Ето каква је та данашња младеж! – просиктао је заменик поглавара президијума. – Кончита!

Тада смо се још једном сви тргнули и појурили до кабина. Неки од нас усправно, а неки на све четири, као гепарди.

– Мало је фалило па да почнем да учим португалски – рекао је професор Злокзовер. – Сада сам барем тога поштеђен. Што се мене тиче, страшно ми је драго што се Бразил није пробио у финале прошлог првенства света у фудбалу. Каква слатка освета!

ХРКАЊЕ

Не, није то био онај драги, стари, млади, весели Гершон кога смо сви познавали и волели.

– Пропао ми је брак – пожалио се – након двадесет седам срећних година! Шлус.

Тужно је погледао своју бурму на руци. Испод очију имао је велике подочњаке.

– Почело је то пре отприлике месец дана – причао нам је. – Тих дана Глорија и ја смо одлазили рано на спавање јер нам је телевизор био на поправци. Легали смо у кревет мртви уморни па бисмо зачас заспали. А онда се то догодило, негде око два сата после поноћи.

– Шта се догодило?

– Глорија ме је пробудила. „Хеј!” рекла ми је. „Хрчеш, Герш, као моторна тестера.” Ја сам се чудом чудио. Ја? Хрчем? Тако здрав човек као што сам ја, коме ништа не свету није толико мрско колико бука? Укратко, око пет сати пробудила ме је опет, само мало грубље: „Нек иде све у вражју матер, дижеш буку ко какав булдожер.” Дубоко сам се закопао у своје покриваче и чаршафе и почео да размишљам. Да нисам можда сањао да сам млад и гладан лав, или можда какав стари, зарђали пнеуматски чекић?

– Немој, Гершоне, због тога да се секираш – рекох му. – Сви ми понекад хрчемо.

– Понекад да, али не хрчете непрекидно као ја. Следеће ноћи било је још горе. Пред јутро Глорија ми је просула чашу хладне воде на главу. „Ја више ово, Герш, не могу да поднесем!” викала је. „Зар не можеш ништа да учиниш против тога?” О да, ја сам одавно знао за једно добро решење. Годинама сам већ хтео да јој предложим да спавамо свако у својој соби, јер ја волим пре спавања да решавам мађарске укрштенице, али никада се нисам усудио да јој то предложим јер сам се бојао да не повредим њена осећања.

– А реци ми – упитих Герсона – да не спаваш можда на леђима?

– То ме је и доктор питао. Уосталом, он ми је саветовао и да пре спавања потопим ноге у топлој води. Али, ни то није помогло. Глорија је и даље морала сваке ноћи више пута да ме буди зато што сам хркао. На крају те недеље био сам већ зрео за лудницу.

– Право је чудо што си још уопште могао и да заспиш – напоменуо сам.

– А ко ти каже да сам могао? Нисам! Ухватио ме је такав панични страх од хркања да више нисам могао ни ока да склопим! Онако у мраку зурио сам у плафон и слушао како Глорија мирно и равномерно дише. „До ђавола, па та жена дише правилно као метроном”, говорио сам у себи. „Зашто и она не хрче, за име Божје?” И тада ми је синнула идеја како да се ослободим мука. Нагнуо сам се над свој метроном, продрмао га и заједљиво рекао: „А знаш ли ти, злато моје, да и ти хрчеш? И то тако гласно да би могла да пробудиш читаву породичну

гробницу?” Глорију као да је гром погодио. „Ја? Хрчем? Па ти бунцаш!” Е па, да не дужим, те сам је ноћи четири пута будио. Ујутро сам јој лукаво рекао да сам вероватно за све ја крив, да сам је ваљда заразио...

– Ма какве глупости – напоменуо сам. – Хркање барем није заразно.

– Ко ме ти то говориш? Моја добра Глорија ионако није пустила гласа од себе. Ја сам само прешао у противнапад.

– Надам се да ти је јасно да то није било ни најмање поштено?

– Наравно, али живот није само пука забава. Како било да било, одлучио сам и даље тако да радим, то јест да будим Глорију пре него што и сам западнем у искушење да хрчем. И следеће ноћи направио сам се да дубоко спавам, али сам заправо био будан и бројао овце. Наумио сам да пробудим Глорију за отприлике сат времена и да је посаветујем да се што пре обрати неком добром психијатру.

– Гершоне, па ти си прави подлац – рекох му.

– Човек ради оно што може. Осим тога, до тога није уопште дошло. После највише двадесетак минута, Глорија је почела да удара по мојим грудима као луда. „Ово је, Герш, жива мука”, почела је да јадикује. „Докле ћеш овако да ме мучиш? Из ноћи у ноћ све је горе и горе!”

– Желиш ли можда да кажеш да је и Глорија играла исту игру као и ти?

– Него шта! Заиста се показало да ја нисам ниједанпут уздахнуо, а камоли захркао. Глорија ми је сва уплакана признала да је сав тај циркус с мојим хркањем био само њен трик, јер је пошто–пото желела да спава сама У својој соби, али се није усуђивала да ми то предложи како не би повредила моја осећања. Када сам јој признао да и ја то исто одавно желим, праснули смо обоје у смех од олакшања и пали једно другом у загрљај. После тога смо заспали привијени једно уз друго као два голуба која су се након дуго времена опет нашла.

– Честитам!

– Чекај мало! Нисам још завршио. Управо те ноћи када је Глоријина уковрџана глава нежно почивала на мом рамену а лице јој било развучено у сладак смешак, управо те ноћи у којој

сам био срећан као што већ дуго, дуго нисам био... Глорија је почела стварно да хрче.

– Није ваљда!

– Јесте, богами. Само што то није било обично хркање него тутњава као из вулкана. Е, замисли сад у каквом сам се положају нашао! Моја вољена жена лежи ми у наручју и хрче на сав глас, а последње што могу да учиним јесте да је пробудим и то јој кажем. Јер, никако ми не би више веровала. Све заједно изгледало би као да желим да поновим лош виц.

– Заиста гадна дилема! – морао сам да признам.

– Ето, видиш и сам. У освит дана, када сам већ помишљао да јој поново предложим да спавамо свако у својој соби, пала ми је на ум сјајна идеја.

– Опет си почео да хрчеш!

– Тако је. Јасно и гласно, како Бог заповеда. То је, уосталом, био једини легитимни начин да је пробудим. Наизменично сам пиштао и хркао, пиштао и хркао...

– Врло добро!

– Ђавола добро! Врло лоше. Јер Глорија се сада нашла у небраном грожђу као и ја. Било јој је јасно да јој никако не бих поверовао када би ме продрмала и рекла ми да хрчем. Зато се правила да је gluva и да спава. И ето, то ти је садашња ситуација.

– Запетљана, богме.

– Јесте. А најгоре од свега јесте то што уопште не знам да ли Глорија само симулира хркање да би могла данас–сутра да

спава сама у својој соби или можда заиста хрче? То ме стварно излуђује, кад ти кажем.

Гледао сам му подочњаке испод очију и рекао:

– Чуј, имам једну идеју. Ако Глорија ноћас опет захрче, а ти је лепо пробуди. Реци јој да ипак инсистираш да спавате свако у својој соби, јер те тишина излуђује.

– Али она зна да хрче.

– Откуд знаш да зна?

– Ама, не знам више ништа под милим Богом.

Гершон устаде да пође.

– А реци ми – упита ме када је већ био на вратима – да можда и ти не хрчеш?

– Не знам. Моја жена за сада не тражи да спавамо свако у својој соби.

Од тада више нисам видео Гершона. А што се мог сна тиче, ни ја више не спавам као што сам спавао пре шездесет година.

САСВИМ ОБИЧАН РАДНИ ДАН

Када одвезеш децу на факултет – отвори најбоља од свих жена седницу нашег кућног савета за доручком – купи ми шест флаша млека. Млекар нам је на путу око света.

- Не могу данас ништа да ти купим – одговорих јој.
- Морам да платим онај рачун, знаш.
- Који рачун?
- Немам појма.

Око два месеца лежао нам је некакав плави папирић на креденцу, који смо наводно добили од градске управе, јер је садржавао речи „заостало дуговање” и „одвоз смећа”. Пре неколико недеља покушао сам да га прочитам, али када сам дошао до четвороцифрених бројева, толико сам се узрујао да сам тај плави папирић одмах депоновао у фриж. Тамо је остао да лежи уз наранџасти допис на којем је писало: „Допринос за обележавање улица”.

- Шта им значи то „обележавање улица”? – приупитих најбољу од свих жена. – Како се то улице обележавају?
- Шта ја знам!
- Да није то оно за шта смо зимус морали да потпишемо оне градске менице?
- Није, оно је било за порез на канализацију.
- Па шта онда ово може да буде?
- Немам појма.

Некако ми се чинило да је најбоља од свих жена посебно узнемирена. Неколико дана пре тога побркала је лекарско уверење о грипу наше ћерке Ренане са упутствима за употребу новог италијанског апарата за прављење шпагета, а после тога никако није успела да набави осигураче од двадесет ампера,

што је имало за последицу да целог дана нисмо ништа топло окусили и да од тада кашље и апарат за прављење шпагета.

– Обележавање улица? – размишљао сам наглас. – То мора да је у некој вези са улицама. Можда су ту негде изградили неку улицу а да нисмо ни приметили?

– Којешта! – одбруси ми најбоља од свих жена. – Мени мој инстинкт говори да је то у некој вези са рачуном за воду. Опет су почели!

– Вода је један од наших егзистенцијалних проблема. За месец април и мај добили смо рачун за воду у висини од 111.630 фунти. У огорченом писму обавестио сам те људе да су нас вероватно заменили са градским купалиштем, и да ја нисам вољан да због неког помахниталог компјутера вадим кестење из воде. За два дана добио сам одговор јаркожуте боје: „Последња опомена пре искључења воде”.

– После тога сам позван на војну вежбу у трајању од 26 дана. Можда смо због тога били помало немарни у целој тој ситуацији. Када сам се вратио кући, затекао сам у кухињи још једно обавештење, према коме нам је најстроже забрањено да отварамо једну славину. Тај је папирић био ружичасте боје.

Наравно да сам уложио жалбу. Последица тога је био папирић зелен као трава: „Пажња! Инспектор је већ на путу до вас!” Тиме нам је јасно стављено до знања да је инспектор већ отишао из своје канцеларије да нам затвори воду. Али никада није стигао до нас. Отада су нас оставили на миру. Само су нам се још једанпут јавили исти ти људи када су нам вратили шеснаест фунти и два пјастера. Обавештење о томе је било светлосмеђе боје.

И ево, сада су нам се опет јавили, и то заобилазним путем, преко обележавања улица.

– Дај то већ једном среди! – рече ми најбоља од свих жена. – Поразговарај с оним мршавим благајником коме никако да упамтиш презиме. А када си већ тамо, побрини се и за социјално осигурање.

Пребледео сам.

– Само то немој да тражиш од мене! Можеш да тражиш све, само немој да сређујем социјално осигурање. Ја чак и не знам

шта је то.

– Не знам ни ја.

Већ недељама смо покушавали да решимо тај проблем. Социјално осигурање послало нам је пет формулара зато што смо у својој лакоумности запослили чистачицу. У тим формуларима била је реч о 7,12 посто пензијског осигурања, о 0,7 посто осигурања од повреде на раду, и о 1,883 посто осигурања за децу и остале незбринуте особе. Најмање смо два пута покушавали да испунимо тај формулар. При другом покушају, испунили смо већ прву половину када је чистачица отишла на медени месец, па смо закључили да ћемо да наставимо када се она врати. Надали смо се да се неће ни вратити.

– Можемо ми и без чистачице – рекла је најбоља од свих жена.

– Биће мање напорно, а нећемо морати да плаћамо ни порез на њену плату.

Прекујче умало нам нису пописали ствари. Дошао неки заплашени старкеља са црним коферчићем за списе, који је непрестано жмиркао. Моја жена му је обећала да ће из ових стопа да оде да среди ту ствар. Али није отишла. Понајвише зато што јој жмиркави старац није уопште рекао за чији рачун је дошао.

Грамофон у дневној соби ступио је поново у штрајк. Свирао је још додуше, али сасвим полагано. Зато сам га однео на поправку мајстору који је управо био на једриличарској регати. Његова жена ми је рекла: – Вратиће се крајем ове недеље, ако се опет не утопи.

Затим сам затражио рачун за порез на додату вредност.

У међувремену сам, наравно, добио мандатну казну због погрешног паркирања. Нисам уложио жалбу зато што сам обавештење о казни изгубио, заједно са личном картом. Био је то сасвим обичан дан, како рекох.

Када сам се вратио кући, упитао сам најбољу од свих жена:

– А где су новине?

– Рекла сам ти већ да нам достављач новина штрајкује глађу и да ће поново да нам дође тек крајем недеље. Дотле мораш самом себи да купујеш новине.

Попио сам чашу воде. Вода нам још није била затворена, хвала Богу. Неколико шарених опомена залепршало је на креденцу. Морали бисмо да предузмемо нешто против промаје. Можда да застаклимо балкон? Али где се може, ако се уопште може, добити дозвола за тако нешто?

Немам појма.

Морали бисмо да платимо и радио–претплату, и рачун за осигурање кућних апарата, а да и не говоримо о земљарини и о такси за увоз апарата за прављење шпагета, што дугујемо државној благајни или неком другом. Учинило ми се да неће бити згорег да поподне купим пар чврстих ципела за штрапац.

– Имаш ли новац код себе? – упитала ме најбоља од свих жена. – Морам да платим мајстора за телевизијску антену. Прекључе нам је ветар срушио антену с крова.

– Немам ни пребијене паре – одговорих јој. – Мораћеш да скокнеш до банке. Када си већ у граду, купи и неколико патрона за сода–воду.

– Иди боље ти. Ја имам посла због машине за прање судова.

Негде у кући сигурно имамо гарантни лист. У то нема потребе да сумњамо. Само што не знамо где је. Док смо тражили гарантни лист, позвали смо мајстора, али се он управо разводио и могао да нам дође тек у јуну, после венчања.

Наводно је истекао рок и за отплату хипотеке на кућу. Питали смо у банци када ће нам вратити новац за обавезни државни зајам из 1966. године, али нису знали ништа поуздано да нам кажу. Рекли су да ће то можда бити за Ускрс или за две године, или можда 2. фебруара 2008. године, с тим што ће нам одбити обртно–пословни порез.

Морали бисмо и књиге да вратимо у библиотеку. Нисмо стигли ни да завиримо у њих. Некако нам остаје премало времена за читање. Послали су нам већ трећу опомену, овога пута црвену.

Око поднева однео сам мокраћу нашег пса на преглед у лабораторију, а на повратку сам оставио аутомобил да темељно оперу његов мотор у аутомеханичарској радионици и купио дињу и батерије за транзистор. И половну косилицу. Шта имамо још за данас?

– Ефраиме – рече ми најбоља од свих жена – како би било да коначно испунимо ону пореску пријаву?

– Врло радо, али како?

Нисам имао појма како се то ради.

– Заправо сам хтео да продужим наше пасоше – обавестих супружницу. – Онда сам хтео на војном одсеку да поднесем молбу да ме ослободе војне вежбе. А морам да се и вакцинишем против колере. Нажалост, амбуланта се затвара већ у једанаест, а отворена је само непарним датумима. За парне датуме дају вакцину против маларије.

– За то још има времена – рече ми најбоља.

– У повратку сврати у перионицу рубља. Већ две недеље носиш исту кошуљу.

– Знам – одговорих. – Али ко ће да однесе мачку код ветеринара?

– Коју мачку?

Имала је право. Ми уопште немамо мачку. Био сам већ мало избеумљен. Одјурio сам до телефона да позовем ватрогасце, али је број био заузет. Зато сам сео на под и појео онај ружичасти папирић. Обавештење о обележавању улица.

– Зашто сада ту седиш? – приупита ме најбоља од свих жена. – Опет смо добили новог министра финансија. Дај да чујемо вести.

– Не може. Радио нам је у квару – рекох. – А ни ја се не осећам баш добро.

– Шта ти је?

– Немам појма.

Отада седим на кухињском поду и жваћем разнобојна обавештења. Плава су ипак још најукуснија. Поготово ако су свежа.

Тако је прошао још један дозлабога обичан дан, без узбуђења, па се у мени изненада пробудила неодољива жеља да безусловно учиним нешто ново, нешто упадљиво, како не бих свиснуо од једноличности сиве свакодневице.

Тада ми је у помоћ притекла сама слепа судбина у лику кројача Каланита. После нашег састанка на врху, срочио сам своју

револуционарну посланицу коју сам затим упутио најмеродавнијем месту од свих надлежних службених места.

О АУТОРУ

Ефраим Кишон (1924–2005) је израелски хумориста, драматург, филмски редитељ и сценариста. Рођен је у Будимпешти под именом Ференц Хофман. После рата завршава вајарство на Ликовној академији у Будимпешти и почиње да пише позоришне комаде и –агаре. Године 1949. одлази из Мађарске у Израел, где му под занимљивим околностима мењају име и постаје Ефраим Кишон. Један је од најпознатијих светских сатиричара а књиге су му преведене на 37 језика и продате у преко 40 милиона примерака. Више од 40 година био је у браку са Саром, а после њене смрти, почетком 2003. године, жени се аустријском књижевницом Лизом Виташек.

{1} Наиме, према начелима колективизма, чим једно дете добије богиње, сва остала деца следе његов пример.

{2} Досељеници козобрадовићи из Јемена нису само за нама две хиљаде година него су и крајње конзервативни. Нема тог бога који ће их натерати да се одрекну каквог древног обичаја који им је користан. А такав је обичај и продаја кћери–удавање за фиксну цену.

{3} Другови (хебр.)

Table of Contents

ИЗИ БИ СЕ ЖЕНИО
ТЕЖАК УДАРАЦ СУДБИНЕ ПОТОМКУ ВЕЛИКОГ
СВЕШТЕНИКА
ЗА КИМ ПОСУЂЕ ЗВОНИ
ПРИЧА О ЈЕДНОМ НОСИЋУ
ПОКЛОЊЕНОМ КОЊУ СЕ НЕ ГЛЕДА У ЗУБЕ
СНЕРСНЕЗ LA FEMME
ТРЗАЊЕ ЛИЦА
ШТА ПОКЛОНИТИ ВАСПИТАЧИЦИ У ДЕЧЈЕМ ВРТИЋУ?
КОНТАКТ СА СОЧИВИМА
ОСВЕТА КЕЛЕРАБЕ
КО ИМА ДОБРЕ ПРИЈАТЕЉЕ НИСУ МУ ПОТРЕБНИ
НЕПРИЈАТЕЉИ
ПРИЧА О М. ИЛИ БОГИЊЕ СУ СМРТНЕ
ЧИНОВНИЧКА ЕТИКА
САВРШЕНИ БРАК
МАДЛЕН
ЕХ, ПУСТО ТУРСКО!
ОХ, КАЛКУТА!
ГЕРШОНОВА УДОВИЦА
СЛАБОСТ ПРЕМА МОРНАРИМА
РАПСОДИЈА У ЗЕЛЕНОМ
ЖЕНСКА ИНТУИЦИЈА
У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ ЈА
ФРОЈД У ПРАКСИ
КОНЧИТА
ХРКАЊЕ
САСВИМ ОБИЧАН РАДНИ ДАН
О аутору